Sisukord

VARA 3
Seadistused 3
1.Vara kaart 3
1.1. Vara kirjeldus 3
1.2. Finantsandmed 4
1.3. Ostuandmed 5
1.4. Asukoht 5
1.5. Kindlustusandmed 5
1.6. Rendiandmed 6
1.7. Auto erisoodustuse andmed 6
2. Uue põhivara kaardi loomine 6
2.1 Ostuarve dokumendi pealt põhivara kaardi loomine 6
2.2. Põhivara kaardi loomine registrist 7
2.3. Massimpordi mooduli kaudu põhivara kaartide loomine 7
2.4. Eelneva kulumiga põhivara kaardi sisestamine 7
2.4.1. Märgi Vara kuupäev algsaldode jaoks 8
2.4.2. Täida vara kaardi väljad 8
2.4.3. Kustuta Vara kuupäev algsaldode jaoks 8
2.4.4. Tee hooldus 8
2.5. Põhivara ja väikevahendi koodide numeratsioonid 9
3. Vara kaardi kinnitamine 9
3.1. Seadistamine 9
3.2 Kasutamine 10
3.2.1. Põhivara ostetakse ostuarvega 10
3.2.2. Põhivara omandatakse muu tehinguga 10
4. Amortisatsiooni arvestamine 11
4.1 Amortisatsiooni kande loomine 11
4.2 Amortisatsiooni kande kustutamine 13
4.3. Amortisatsiooni periodiseerimine 13
4.3.1. Periodiseeritud amortisatsioon 13
4.3.2. Periodiseerimata amortisatsioon 14
4.4. Amortisatsiooni saab arvutada kas miinumumväärtuseni või arvestuse lõpuni 14
5. Põhivara ümberhindamine (lisasummade kasutamine) 15
5.1 Lisasumma lisamine ostuarve kaudu 15
5.2 Lisasumma lisamine põhivara kaardi pealt 16
5.3 Negatiivsed lisasummad 16
6. Põhivara mahakandmine, müük ja lattu võtmine 17
6.1. Põhivara mahakandmine 17
6.2. Põhivara müük 19
7. Põhivarakaardi kustutamine 22
8. Tootmisühiku meetod (endine Kasutusepõhine amortisatsiooni arvestus) 23
9. Kasutajate haldus 25
9.1 Lihtne kasutajate haldus 25
9.2 Põhjalikum kasutajate haldus 25
9.2.1 Seadistamine ja kasutusvõimalused 26
9.3. Aruandlus 28
10. Autode erisoodustuse arvutamine 28
10.1. Seadistamine 29

10.1.1. Kasutatud kontod 29
10.1.2. Süsteemi seadistused 29
10.1.3. Personali seadistused -> maksuvalemid 30
10.1.4. Raamatu seadistused -> Käibedeklaratsioon 31
11. Auto info sisestamine 32
12. Auto erisoodustuse aruanne 32
12.1. Kanne 34

VARA

Vara kaart on eelmise põlvkonna dokument põhivara ja väikevahendite andmete haldamiseks.
Vara kaarti ei tohi kasutada koos uute dokumentidega, sest seosed vara kaardi ja järgdokumentide vahel ei ole arendatud.

- Põhivara
- Põhivara muutus
- Põhivara ümberhindlus
- Väikevahend
- Väikevahendi muutus
- Vara mahakandmine
- Vara inventuur

Soovitame hakata kasutama uusi Põhivara ja Väikevahendi dokumente Üleminek uute Põhivara ja Väikevahendite dokumentide kasutamisele.

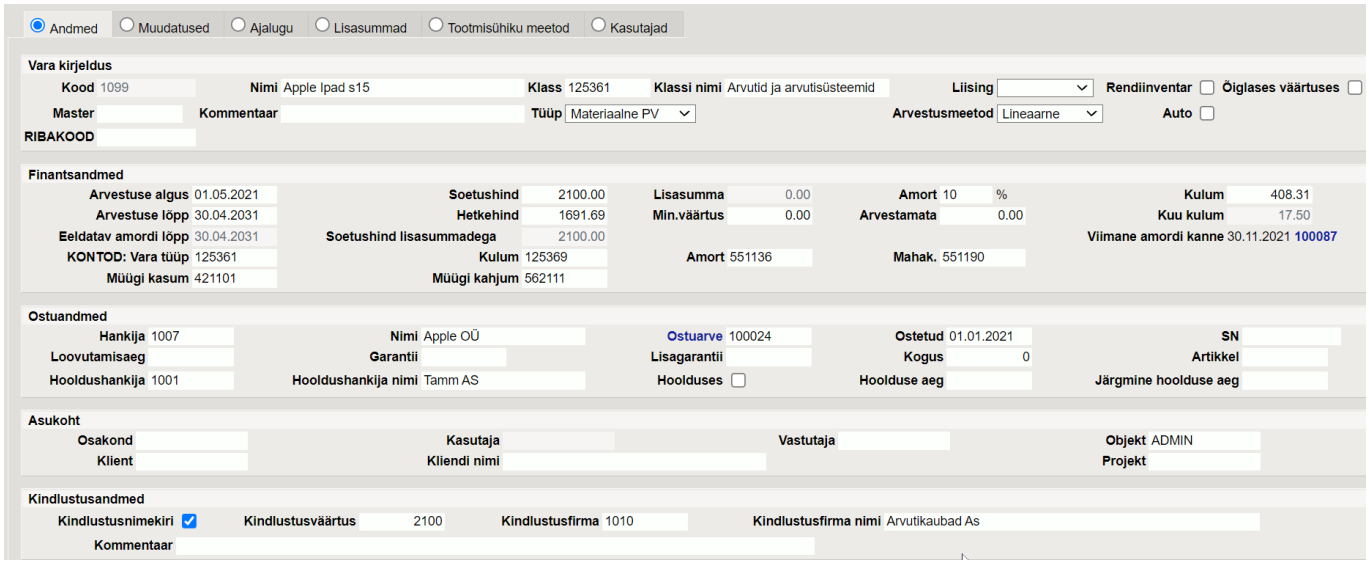
Seadistused

Enne vara kaartide loomist tuleb ära täita järgmised seadistused :

- Vara klassid

1.Vara kaart

(endine inventari kaart)

1.1. Vara kirjeldus

- **Kood**: unikaalne tunnus, mida saab kas käsitsi sisestada või valida topeltkliki /parempoolse

hiireklikiga pakutud valikute seast
- **Nimi**: vara nimetus
- **Klass**: vara klassi kood - asetab vara klassiga seotud finantskontod, amortisatsiooni % ning tüübi, grupeerib põhivara aruannetes. Topeltkliki/parempoolse hiireklahviga valitav
- **Klassi nimi**: vara klassi nimetus
- **Liising**: valikud kasutusrent/kapitalirent - informatiivne väli põhivara soetuse kohta
- **Rendivara**: linnuke. Lubab antud vara valida rendilepingutele. Avab Vara kaardil sektsiooni Rendiandmed.
- **Õiglases väärtuses**: linnuke. Märkida, kui põhivara arvestust peetakse õiglases väärtuses.
- **Master**: kui vara on teise vara osa, saab võtta aruandeid master varaga.
- **Kommentaar**: täpsustav väli vara nimetuse juurde
- **Tüüp**: materiaalne PV/immateriaalne PV/väikevahend (väikevahendite pealt ei arvestata amorti)
- **Arvestusmeetod**: kas amortisatsiooni hakatakse arvestama „Lineaarne“ (endine - soetusmaksumuselt) (lineaarne meetod) või „Kahanev jääk“ (endine - aasta jäägilt) (kahaneva jäägi meetod).
- **Auto**: lubab antud vara valida auto erisoodustuse arvutuseks. Avab vara kaardil Autoerisoodustuse andmed.
- **Ribakood**: Vara ribakood

1.2. Finantsandmed

- **Arvestuse algus**: mis kuupäevast hakatakse amorti arvestama. See on tavaliselt põhivara ostu kuupäev. On seotud ostetud kuupäevaga. Arvestuse algus tohib olla ostetud kuupäevaga võrreldes minevikus sama kuu piires. Tulevikku tohib kasutada.
- **Soetushind**: vara algne soetushind, (soetushind võib olla ka negatiivne)
- **Lisasumma**: vara lisasummade maksumus kokku
- **Amort**: amortisatsiooni % aastas
- **Kulum**: uute põhivarade puhul ei pea täitma. Siia tuleb automaatselt amortiseeritud summa peale amordikande tegemist. Täita ainult algsaldode sisestamisel, muutes vajadusel süsteemi seadistust „Vara kuupäev algsaldode jaoks“.
- **Arvestuse lõpp**: vaikimisi tühi. Mahakandmisel asetub mahakandmise kuupäev. Täita, kui on oluline et amortisatsiooni arvutamine lõpetatakse konkreetseks kuupäevaks. Kui see on täidetud, siis topeltklikk amordi lahtris arvutab amordi %, et põhivara amortiseeruks sisestatud kuupäevaks.
- **Hetkehind**: täitub automaatselt (soetusmaksumus – kulum)
- **Min. väärtus**: põhivara lõppmaksumus milleni põhivara amortiseeritakse
- **Arvestamata**: Kui varal on tuleviku amordi arvestuse ridu (mitte kandeid), siis kuvatakse siin nende ridade summa
- **Kuu kulum**: informatiivne väli, ühe kuu amortisatsiooni kulu summa;
- **Eeldatav amordi lõpp**: informatiivne väli, arvutab arvestuse alguse aja ja amordi% järgi amortisatsiooni arvestamise lõpu aja lineaarse amortisatsioonimeetodi järgi. Ei ole aluseks amortisatsioonikannete tegemisel.
- **Soetushind lisasummadega**: liidab kokku algse soetushinna ja lisasummade maksumuse;
- **Viimane amordi kanne** - välja toodud viimase amortisatsiooni arvutamise aeg ja kande number lingina
- **KONTOD** - kui vara klassid on täidetud, siis asetuvad klassi pealt
- **Vara**: varakonto, kus on põhivara soetusmaksumus
- **Kulum**: varakonto näiteks „Akumuleeritud põhivara kulum“
- **Amort**: kulukonto näiteks „Põhivara kulum“

- **Mahak**.: kulukonto, mida kasutatakse mahakandmise jaoks
- **Müügi kasum**: tulukonto, kuhu kantakse põhivara müügi korral nii müügitulu kui maha kantud jääkväärtus juhul kui müügihind on kõrgem kui jääkväärtus
- **Müügi kahjum**: tulukonto, kuhu kantakse põhivara müügi korral nii müügitulu kui maha kantud jääkväärtus juhul kui müügihind on madalam kui jääkväärtus

Jälgi et arvestuse alguse kuupäev ei oleks varasemas kuus kui ostukuupäev. Kui on vaja arvestuse algust varasemaks kirjuta ostukuupäev vara kaardil varasemaks.

1.3. Ostuandmed

- **Hankija**: hankija kood ostuarvelt
- **Nimi**: hankija nimi ostuarvelt
- **Ostuarve**: ostuarve number, mille alusel on vara kaart loodud. Link avab ostuarve.
- **Ostetud**: ostuarve arve aeg kuupäev.
- **SN**: seeria number - infoväli
- **Loovutamisaeg**: kuupäev
- **Garantii**: kuupäev
- **Lisagarantii**: kuupäev
- **Kogus**: Ostuarvelt loodud vara puhul võetakse koguse info ostuarvelt kaasa
- **Artikkel**: artikli kood
- **Hooldushankija**: Hooldust teostava hankija kood
- **Hooldushankija nimi**: Hooldust teostava hankija nimi
- **Hoolduses**: linnuke
- **Hoolduse aeg**: kuupäev (viimane tehtud hooldus/remont)
- **Järgmine hoolduse aeg**: kuupäev (järgmine planeeritud hooldus/remont)

1.4. Asukoht

- **Osakond**: valik osakonna nimekirjast
- **Kasutaja**: valik kasutajate tabelist, asetub kood;
- **Vastutaja**: valik kasutajate tabelist, asetub kood;
- **Objekt**: objekt või objektide komaga nimekiri;
- **Klient**: valik klientide tabelist, asetub kood;
- **Kliendi nimi**: valitud kliendi nimi
- **Projekt**: valik projektide tabelist

1.5. Kindlustusandmed

- **Kindlustusnimekiri**: linnuke, valides tekib kindlustusnimekirja
- **Kindlustusväärtus**: summa ,mille väärtuses kindlustatakse vara.
- **Kindlustusfirma**: kindlustava hankija kood,
- **Kindlustusfirma nimi**: Kindlustava hankija nimi
- **Kommentaar**: tekstiväli

1.6. Rendiandmed

- **Rendiartikkel**: artikkel, mis asetub antud vara lepingule asetades lepingu rea artikliks e. artikkel, mille all antud vara renditakse. Väli täitub vaikimisi varale Artikli asetamisel artikli kaardi Rendiartikli väljas oleva artikliga. Vara kaardil saab selle välja üle asetada;
- **Rendi ühik**: valikperioodid - kuu,päev,pühapäevata,tööpäev;
- **Rendiperiood**: Määrab, millisel perioodil antud vara rendiks pakutakse. Võib ka tühi olla (igavesest ajast igaveseni), või ka ainult üks neist tühi olla;

1.7. Auto erisoodustuse andmed

- **Auto esmane registreerimine**: märge auto registreerimiskaardil;
- **kW**: sõiduauto mootori võimsus kW;
- **50/100**: Kasutuse valikud 50/100 vastavalt Eesti maksuseadusele;
- **Kehtiv alates**: ajaperioodi algus, millest alates arvutatakse autole erisoodustusmakse;
- **Auto reg.number**: auto registreerimisnumber;
- **Omanik**: valikud „Tööandja“ ja „Isiklik“;
- **Kehtiv kuni**: ajaperioodi lõpp, millest edasi lõpetatakse auto erisoodustusmaksude arvutamine;
- **Viimane kanne** : näitab viimast erisoodustusmaksu arvutamise kuupäeva ja kande numbrit (avaneb kande lingina).

Finantsandmed - Arvestuse algus ei saa olla hilisem kuupäev kui auto erisoodustusmaksude alguskuupäev.

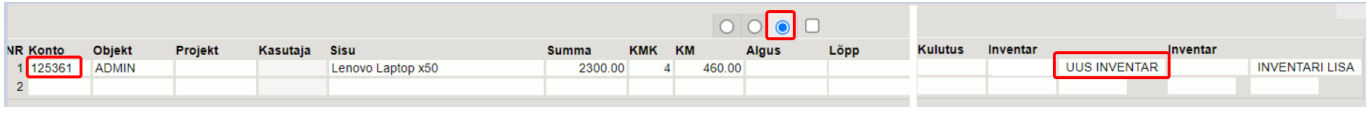
2. Uue põhivara kaardi loomine

Uut põhivara kaarti saab luua alljärgnevalt.

- Ostuarve dokumendi pealt
- Vara registrist
- Massimpordi mooduli kaudu
- Kulutuse dokumendi pealt

2.1 Ostuarve dokumendi pealt põhivara kaardi loomine

Ostuarve sisestada, konto väljale valida varakonto, millele peab minema põhivara soetusmaksumus.

NR	Konto	Objekt	Projekt	Kasutaja	Sisu	Summa	KMK	KM	Algus	Lõpp	Kulutus	Inventar		Inventar	
1	125361	ADMIN			Lenovo Laptop x50	2300.00	4	460.00					UUS INVENTAR		INVENTARI LISA
2															

Peale ostuarve kinnitamist tekib ridade üleval oleva kolmanda täpikese alla nupp UUS VARA. Vajutamisel tuleb ekraanile uus põhivara kaart juba eeltäidetud infoga, mida on võimalik pärida ostuarvelt ning mis jääb otseselt selle ostuarvega seotuks.

Järgmisena tuleb täita info põhivara kohta:

- **Kood** : unikaalne tunnus, mida saab kas käsitsi sisestada või valida topeltkliki /parempoolse

hiireklikiga pakutud valikute seast
- **Klass**: vara klassi kood - asetab vara klassiga seotud finantskontod, amortisatsiooni % ning tüübi, grupeerib põhivara aruannetes. Topeltkliki/parempoolse hiireklahviga valitav
- **Tüüp**: asetub vara klassilt, kui ei asetu - täida ära varaa klassid.
- **Arvestuse algus**: mis kuupäevast hakatakse amorti arvestama. See on tavaliselt põhivara ostu kuupäev. Arvestuse algus tohib olla ostetud kuupäevaga võrreldes minevikus sama kuu piires. Tulevikku tohib kasutada.
- **Soetushind**: soetushind, millega võetakse vara arvele. Kui soetushind koosneb lisaks sellele ostuarvele veel teistest ostuarvetest võib liita kõik summad kokku või lisada teised ostuarvete summad **Lisasummad** sakile.
- **Amort**: asetub vara klassilt, saab muuta vastavalt põhivarale.
- **Kulum**: uute põhivarade puhul ei pea täitma. Siia automaatselt tuleb amortiseeritud summa peale amordikande tegemist.
- **Hetkehind**: täitub automaatselt (soetusmaksumus – kulum)
- **Min. väärtus**: põhivara lõppmaksumus milleni põhivara amortiseeritakse

Kontod: asetuvad vara klassilt.

Kui kasvõi üks konto on mõnel vara kaardil (materiaalne PV või immateriaalne PV) määramata, siis programm ei lase koostada ühtegi amortisatsiooni kannet. Kehtib ka tuleviku vara kaartide kohta.

Hoolduse, asukoha ja kindlustusandmed on informatiivse iseloomuga, kasutatavad vastavalt vajadusele.

2.2. Põhivara kaardi loomine registrist

`Raamat > Vara > Lisa uus`. Põhivara kaardi saab luua Vara registrist või Vara kaardi pealt. Põhivara kaart näeb samamoodi välja, ainuke erinevus on selles, et ei ole eeltäidetuid andmeid.

2.3. Massimpordi mooduli kaudu põhivara kaartide loomine

Suurte andmemahtude puhul on mugav kasutada massimpordi moodulit. See moodul ei sisaldu meie standardfunktsionaalsuses, kuid seda saab alati aktiveerida või tellida massimpordi teenust Directo kasutajatoe kaudu (info@directo.ee). See annab võimaluse importida Directosse eelvormistatud Exceli tabel koos põhivara kaartide infoga ja selle tulemusena luuakse Directosse vastav arv põhivara kaarte. Sama mooduli kaudu on võimalik ka andmete massiline uuendamine.

Massimportimisel on oluline teada, et ettevalmistatud andmetabelis peab vara tüüp olema esitatud numbrina:

0 - väikevahend 1 - materiaalne pv 2 - immateriaalne pv 3 - mahakantud pv

2.4. Eelneva kulumiga põhivara kaardi sisestamine

Kasutada ainult algsaldode sisestamisel.

2.4.1. Märgi Vara kuupäev algsaldode jaoks

Kui põhivarakaardi sisestamisel on juba **eelnev kulumi summa** teada, siis enne seda sisestamist tuleb süsteemi seadistustesse lisada kulumi kuupäev. Vastav seadistus on leitav `Seadistused > Süsteemi seadistused > Vara kuupäev algsaldode jaoks`. Näiteks, vara kuupäev algsaldode jaoks on 31.12.2021. Sellisel juhul tuleb antud kuupäev märkida süsteemi seadistuste alla

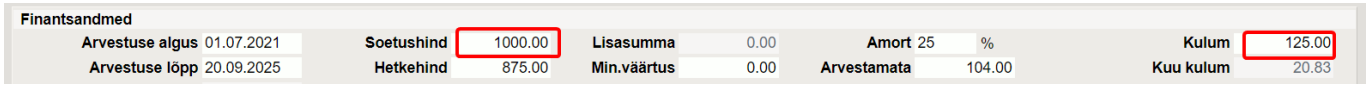

Seadistusse tuleb sisestada kuupäev kuu viimase päevaga (nt 31.12) Kui sisestad muu kuupäeva, muudab süsteem selle salvestamisel automaatselt sama kuu viimaseks päevaks. Amortisatsioon algab alati sisestatud kuupäevale järgnevast kuust.

2.4.2. Täida vara kaardi väljad

Järgmisena tuleb täita vara kaartidel ostuaeg, arvestuse algusaeg, soetushind ja kulum.

Salvestage kaart ning peale seda lisage kulumi summa, muidu kustub kaardi esmaskordsel salvestamisel kulum ära.

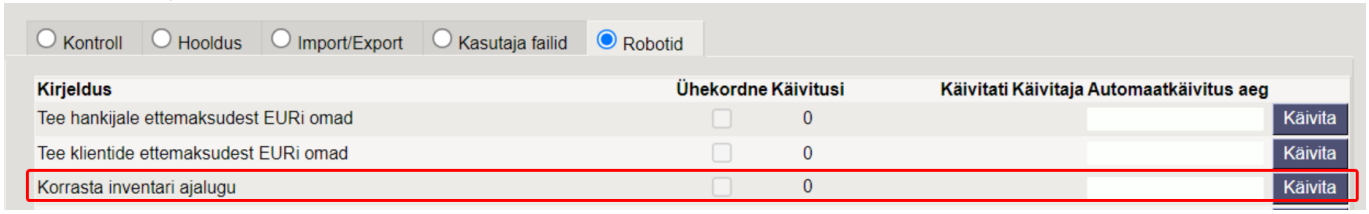

2.4.3. Kustuta Vara kuupäev algsaldode jaoks

Kui põhivara kaardid on täidetud, tuleb tagasi minna süsteemi seadistustesse ning kustutada eelnevalt märgitud kuupäev.

2.4.4. Tee hooldus

Kõige viimase sammuna tuleks teha ka hooldus. Selleks tuleb avada Raamatu tulbast Hoolduse aruanne ning valida sealt Robotid mummuke:

Kui kuupäev on sisestamata, siis salvestatakse kulum hetkekuupäevaga ning varasematesse perioodidesse amordikandeid enam teha ei saa.

Kui süsteemiseadistus Vara kuupäev algsaldode jaoks on täidetud:

- kulumi lahter varakaardil on muudetav

- ei saa arvutada amortisatsiooni
- ära muuda vara lehitsejat

2.5. Põhivara ja väikevahendi koodide numeratsioonid

Põhivara ja väikevahendi jaoks saab kasutada ühte või mitut põhivara ja väikevahendi koodide seeriat.

- Kõikide põhivarade ja väikevahendite jaoks on kasutusel üks seeria

Kui on üks seeria kasutusel, siis järgmise põhivara või väikevahendi kaardi loomisel võetakse põhivara või väikevahendi koodiks järgmine selle seeria kood. (Näiteks PV1 - järgmise kaardi loomisel pannakse põhivara koodiks PV2)

- Kõikide põhivarade ja väikevahendite jaoks on kasutusel mitu seeriat

Kui on mitu seeriat kasutusel, siis järgmise põhivara või väikevahendi kaardi loomisel, peab koodi peal tegema topeltkliki ja valima seeria, mida kasutatakse.

Kui soovitakse kasutada seeriates numbreid - näiteks PV00001, tuleb koodi numbriosa ette lisada number - näiteks PV10001. Kasutades koodi PV00001, pakub programm järgmise koodina PV2. Kui kood on PV10001, pakub programm järgmise koodina PV10002.

3. Vara kaardi kinnitamine

Soovi korral on võimalik Directo seadistada selliselt, et põhivara ja immateriaalse vara tüüpi vara kaardi peab kinnitama. Selle võimaluse eesmärk on pakkuda paindlikuma protsessi seadistamise võimalust olukordades, kus näiteks vara ostmise ja arvelevõtmise toimingute vahel on ajaline viide ning soovitakse olla tehingute toimumise ajas täpne. Või siis peab enne vara arvele võtmist selle keegi valideerima jne.
Kinnitamise võimalusega (kohustusega) kaasneb ka see, et kinnitamata kaartidele ei arvestata kulumit.
Vara kinnitamine tekitab ka vastava finantskande.

3.1. Seadistamine

`Seadistused > Süsteemi seadistused >Vara seadistused` on järgmised vara kinnitamist mõjutavad seadistused:

- **Vara peab olema kinnitatud** - valikud **Ei, Jah**:
  - **Ei** - vara kaarti ei pea ega saa kinnitada;
  - **Jah** - vara kaardi (materiaalne pv, immateriaalne pv) peab kinnitama, et sellele saaks kulumit arvestada.
- **Vara arvelevõtmise konto** - konto, mida kasutatakse vara arvelevõtmise kande kreedit-poolel. Kontoplaani on vaja lisada nö. vara arvelevõtmise vahekonto. Vt. 3.2. Kasutamine.

Kui vara kinnitamise nõue on sisse lülitatud, tekib uue vara päisesse nupp **Kinnita**:

Kui vara kinnitamise funktsioon kavatsetakse kasutusele võtta ja vara moodulit on juba kasutatud ning varadele kulumit arvestatud, tuleks esmalt pöörduda Directo klienditoe poole. Klienditugi aitab senised kasutusel olnud varad märkida kinnitatuks. Vanade kaartide iseseisev kinnitamine tekitab ka neile arvelevõtmise finantskanded, mis rikuks või risustaks senist raamatupidamist.

3.2 Kasutamine

3.2.1. Põhivara ostetakse ostuarvega

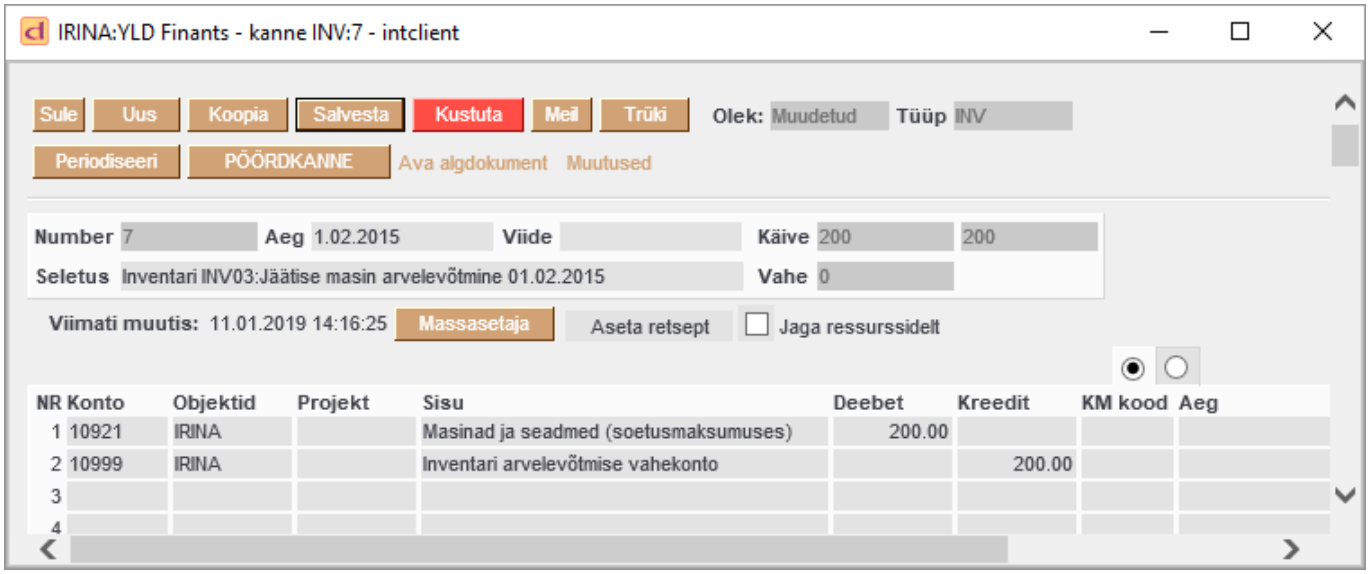
Ostuarve sisestamine on sarnane tavasituatsiooniga, kuid ostuarve reale märgitakse vara arvelevõtmise vahekonto (vt. 1.4.1. Seadistamine). Ostuarve kinnitamisel tekib kanne, kus põhivara maksumus konteeritakse: **deebet- vara arvelevõtmise vahekontole**. Teisisõnu, vara maksumus ei lähe kohe põhivara kontole, vaid jääb ootele vahekontole. See tehing toimub ostuarve operatsiooni kuupäevaga.
Vara kaardi saab luua vastava nupuga ostuarve realt või käsitsi. Kui varakaart on olulise infoga täidetud (vt. uue vara loomine), siis saab kaardi kinnitada vajutades vara päises **Kinnita** ja seejärel **Salvesta**. Vaheaknas võidakse küsida numbriseeriat, millesse finantskanne luua. Tekib kanne, mis võtab põhivara arvele soetusmaksumusega ja krediteerib vahekonto. Kanne luuakse varakaardi arvestuse alguse kuupäevaga. Vt.kanne.

3.2.2. Põhivara omandatakse muu tehinguga

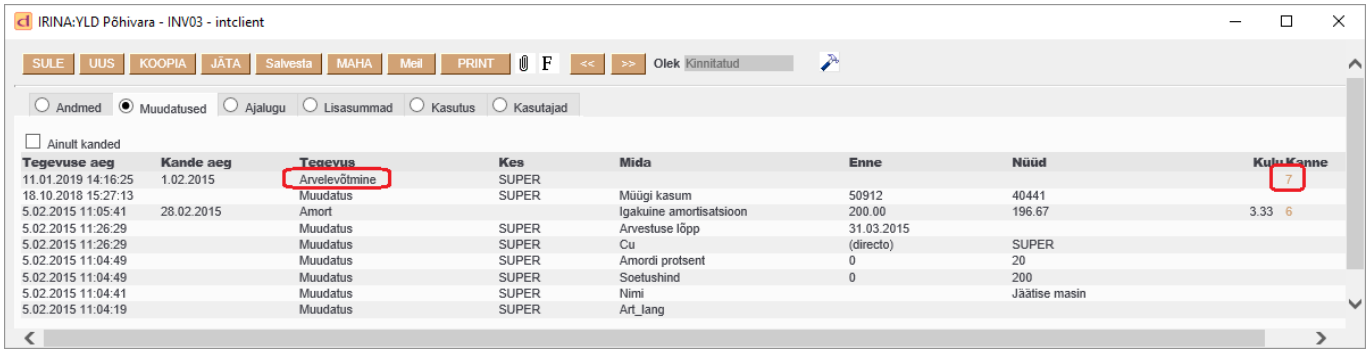
Põhivara võib ettevõttesse tekkida ka muul moel kui ostuarve alusel. Näiteks aruandva isiku esitatud **kuluaruande** alusel. Siis käib vara arvele võtmine sarnaselt ostuarvega ja kulutuse vastavale reale märgitakse vara arvelevõtmise konto.
Kui laos olev vara muudetakse varaks, on ka käitumine sarnane. Vara kantakse laost **Mahakandmise** dokumendiga maha ja dokumendi kontoks valitakse vara arvelevõtmise konto. Vara loomise saab samuti algatada mahakandmise realt.

Vara arvelevõtmise **finantskanne** moodustub kinnitamisel järgmisel:

Päis				
Number	**Tüüp**	**Aeg**	**Seletus**	
	'INV'	Varakaardi Arvestuse algus	'Vara '+[vara.kood]+':'[vara.nimetus]+' arvelevõtmine'+' '+[vara.aeg]	
Read				
Pool	**Konto**	**Objektid**	**Projekt**	**Summa**
Deebet	Varakaardi Vara konto	Varakaardi objektid	Varakaardi projekt	Varakaardi soetushind
Kreedit	Süsteemi seadistustest 'Vara arvelevõtmise konto'	Varakaardi objektid	Varakaardi projekt	Varakaardi soetushind

Vara sakile **Muudatused** tekib vastav kande kirje (Arvelevõtmine):

Varakaarti saab ka kinnitusest avada seni kuni sellele pole arvestatud kulumit või tehtud muud tehingut, mis tekitab finantskande. Avamiseks tuleb kasutada **Hoolduse** all leiduvat **Dokumentide avamise** funktsiooni.

4. Amortisatsiooni arvestamine

Kasutusel on järgmised amortisatsiooni arvestamise meetodid

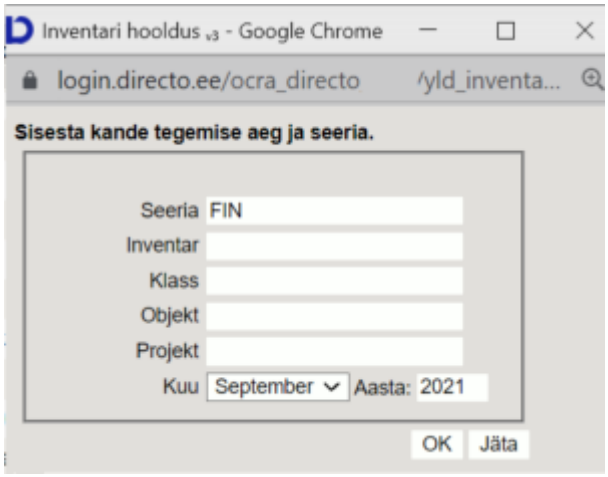
- Lineaarne meetod
- Alaneva jäägi meetod
- Tootmisühiku meetod

4.1 Amortisatsiooni kande loomine

Kulumi kandeid saab luua pärast põhivara kaartide sisestamist. Kannet saab luua

- Vara kaardilt ühe põhivara kaupa vajutades nuppu AMORT:
- Põhivara registrist `Raamat > Vara`, vajutades nuppu `Loo amortisatsioonikanne`:

Tekkinud aknas saab valida:

- **Seeria**- finantskande seeria, millesse peab kanne moodustama (tavaliselt tekib automaatselt);
- **Vara**- vara kood, millele soovitakse amortisatsiooni arvestada. Täidetakse juhul, kui soovitakse arvestus teha ainult ühele varale. Kui soovitakse kõikidele varadele korraga arvestus teha, siis tuleb see väli tühjaks jätta;
- **Klass** - amortisatsiooni saab arvutada klassi kaupa;
- **Objekt** - amortisatsiooni saab arvutada objekti või objekti kombinatsioonide klassi kaupa;
- **Projekt** - amortisatsiooni saab arvutada projekti kaupa;
- **Kuu** - millise kuu kohta arvestus ja kanne luuakse.

Jättes vara, klassi,objekti,projekti lahtri tühjaks - arvestatakse amortisatsiooni kõikidele põhivaradele. Peale OK nuppu vajutamist tuleb ekraanile tekitatud finantskanne:

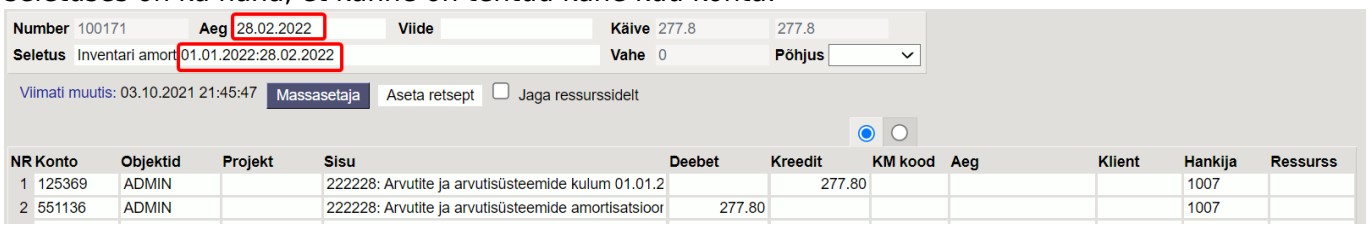

Finantskanne on ühine kõikidele põhivaradele, mis on ühe amortisatsiooniarvestuse vahelehe peal. Amordikandeid ei pea tegema iga põhivara jaoks eraldi.

Vara kaardil muutub kulumi summa ja hetkehind ning viimase amordikande märge tekib vara kaardile (kande number on lingina näidatud, selle peale klikates avaneb vastav amordikanne):

Juhul kui näiteks jaanuari amort on arvestamata ja kande tegemisel valitakse kuuks veebruar, siis amordikanne tekib veebruari lõpu kuupäevaga ja amordisummad tulevad kahe kuu kohta. Kande seletuses on ka näha, et kanne on tehtud kahe kuu kohta:

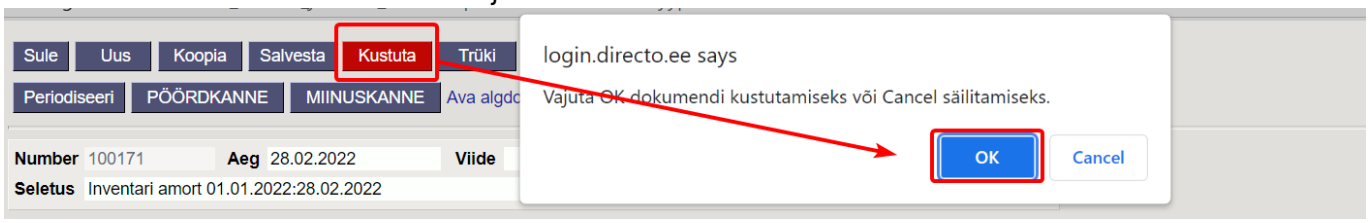
Mitme kuu amordi korraga arvestamisel tekib kasumiaruandesse amordikulu ainult viimasesse kuusse ning vara mooduli aruandeid saab finantsaruannetega võrrelda ainult viimase kuu lõpu seisuga.

Kui põhivara jääkväärtus on 0 ja põhivarale lisatakse lisasumma, siis selleks et amortisatsiooni hakkaks arvutama samast kuust tuleb arvestuse algus panna kuu 1 kuupäev. Kui soovitakse amortisatsiooni hakata arvutama järgmisest kuust siis panna kuu viimane kuupäev.

Alates 01.03.2022 muudetud kande päise teksti -
enne enne „Inventari amort 01.02.2022:28.02.2022“
muudetud tekst „Amort 01.02.2022:28.02.2022“

4.2 Amortisatsiooni kande kustutamine

Juhul kui tekitatud amordikanne ei ole sobilik (oli kogemata valitud vale periood, mõni põhivara oli unustatud arvestusele võtta jne), siis amordikannet on võimalik väga lihtsalt ära kustutada ja uuesti tekitada. Kustutamiseks vajutatakse kandel `Kustuta` nuppu. Programmi küsimusele vastame OK, kui oleme kindlad kande kustutamise vajaduses:

4.3. Amortisatsiooni periodiseerimine

`Süsteemiseadistus →Põhivara amortsiatsioon periodiseeritakse → jah/ei` võimaldab arvutada korraga amortisatsiooni mitme kuu kohta korraga ning periodiseerib finantskande kuude vahel laiali.

Kui põhivara amortisatsioonikanne koostatakse ühe kuu kohta, on amortisatsiooniarvestuse kanne mõlema süsteemiseadistusega ühesugune.

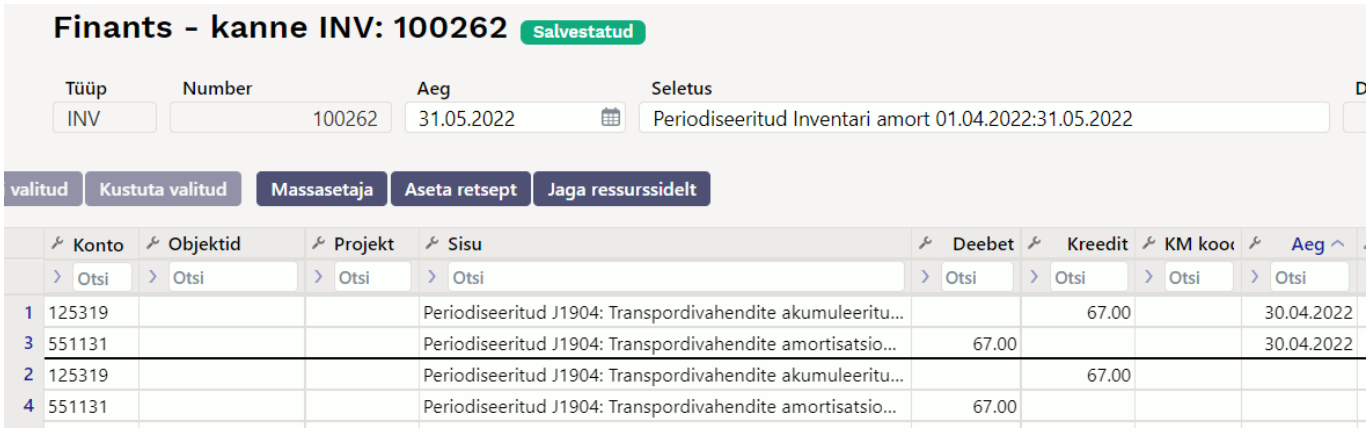
4.3.1. Periodiseeritud amortisatsioon

`Süsteemiseadistus →Põhivara amortsiatsioon periodiseeritakse → jah`
Põhivara amortisatsiooni arvutamisel mitme kuu kaupa:

- Kasumiaruandes on ka korraga pikema perioodi amortisatsiooni korraga arvutamisel iga kuu kulu õiges perioodis.
- **Vara kulumi** aruandes näitab kuu aruanne amortisatsioonikulu ühe kuu kohta.
- **Vara kulumi aruanne** on võrreldav **Bilansi** ja **Kasumiaruandega**.

Näide

- Amortisatsiooni arvutamise periood 01.04 - 31.05.22

4.3.2. Periodiseerimata amortisatsioon

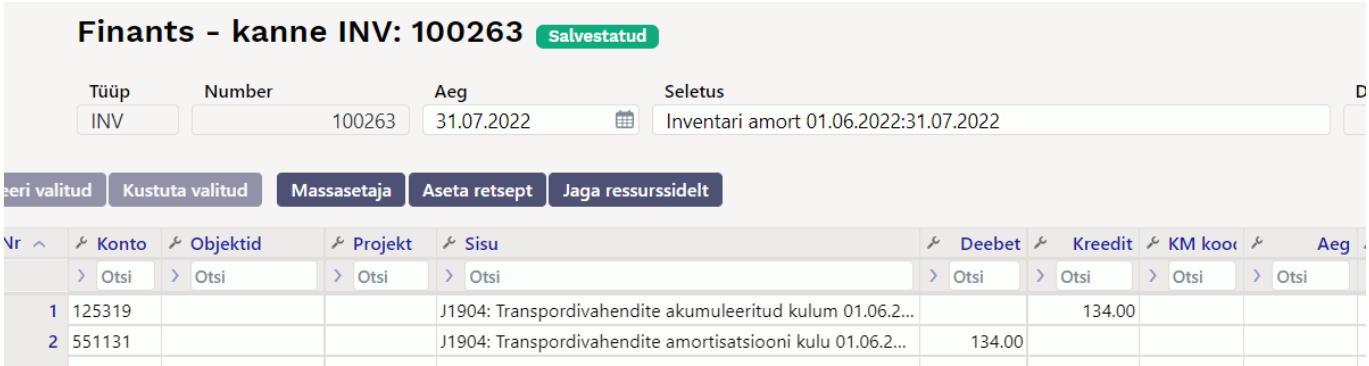
`Süsteemiseadistus →Põhivara amortsiatsioon periodiseeritakse → Ei`

Seadistus on vajalik kui eelmised kuud on juba lukus ja amortisatsioon on jäänud arvutamata - siis peaks kogu amortisatsioonikulu kajastama perioodis mis on avatud.

- Kui amortisatsiooni arvutatakse korraga pikema perioodi kohta, siis luuakse finantskanne viimase kuu lõpukuupäevaga kokku kogu perioodi kohta.
- **Kasumiaruandes** on amortisatsioonikanne kõik viimases kuus.
- **Vara kulumi aruandes** näitab kuu amortisatsioonikulu ühe kuu kohta.
- **Vara kulumi aruanne** ei ole vahepealsetel kuudel võrreldav **Bilansi** ja **Kasumiaruandega**. Bilansisaldod on õiged viimase kuu lõpus.

Näide

- Amortisatsiooni arvutamise periood 01.06 - 31.06.22

4.4. Amortisatsiooni saab arvutada kas miinumumväärtuseni või arvestuse lõpuni

`Süsteemiseadistus „Põhivara amortiseeritakse kuni : „Miinimumväärtuseni“/ „Arvestuse lõpuni“`

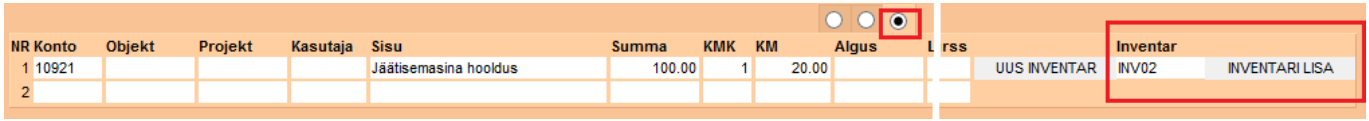
- **Miinimumväärtuseni** - amortisatsiooni arvestamine lõpetatakse siis kui põhivara jääkväärtus on võrde miinimumväärtuse summaga.
- **Arvestuse lõpuni** - ei arvesta miinimumväärtuse summat vaid amortiseerib põhivara sellest edasi kuni jääkväärtus on 0 juhul kui põhivara kaardil ei ole märgitud väljal Arvestuse lõpp kuupäeva. Kui on märgitud arvestuse lõpu kuupäev siis ei arvutata amortisatsiooni järgmistesse kuudesse.

5. Põhivara ümberhindamine (lisasummade kasutamine)

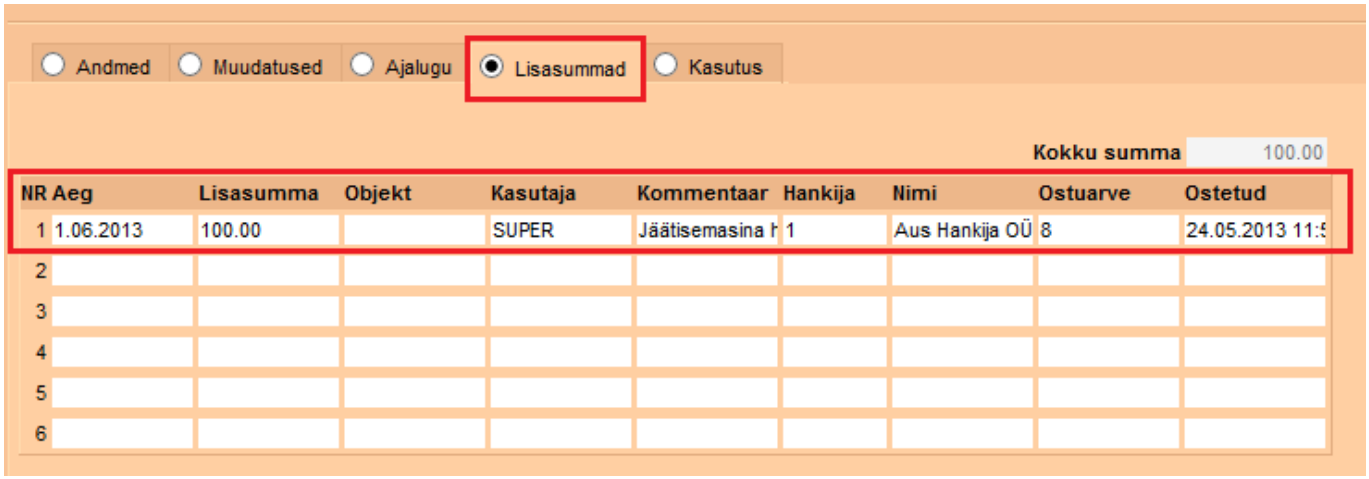
Lisasummasid kasutatakse juhul, kui põhivara tuleb ümberhinnata (näiteks osteti lisa juurde või on tegemist olulise hooldustööga, mis peab suurendama põhivara hetkehinda ja peab ka amortiseerima). Põhivara kaardi loomisega sarnaselt on lisasummat võimalik lisada kas seotud ostuarve kaudu (punkt 3.1) või otse põhivara kaardile (punkt 3.2).

5.1 Lisasumma lisamine ostuarve kaudu

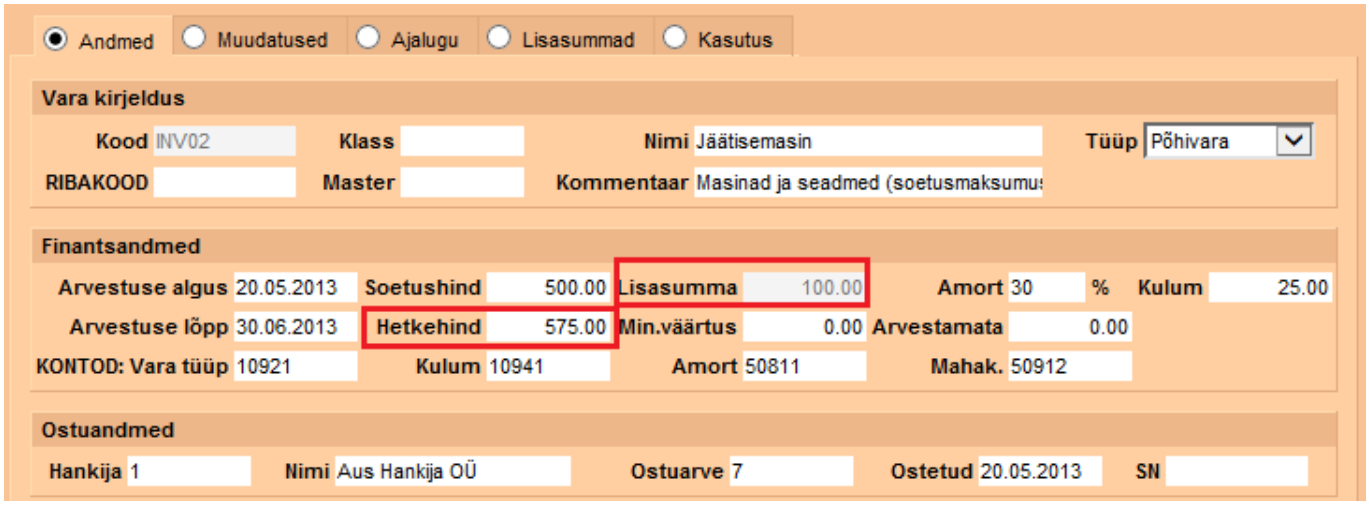
Ostuarve peab olema kinnitatud, et seda saaks siduda põhivara kaardiga. Peale kinnitamist valitakse ridade üleval oleva kolmanda mummukese all Vara lahtrisse topeltklikiga seotud põhivara kood:

Peale `Vara lisa` nupu vajutamist tuleb ette valitud põhivara kaart, kuhu on juba sisestatud selle ostuarvega seotud info:

Põhivara üldandmete alla tuleb samuti vastav märge (lisasumma lahtrisse on ilmunud sisestatud summa, põhivara hetkehind on lisasumma võrra suuremaks muutunud):

Alates lisasumma tekkimise kuupäevast (siinse näite puhul – alates maikuust) hakatakse amortisatsiooni arvestama suurendatud summa pealt (juuni amort on suurem kui mai amort):

5.2 Lisasumma lisamine põhivara kaardi pealt

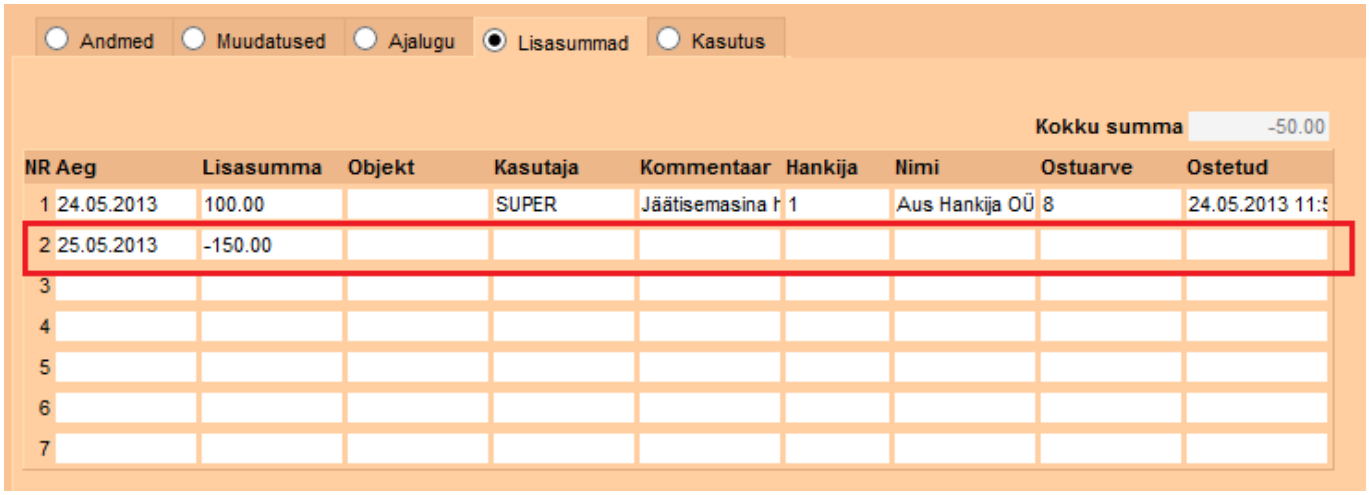
Põhivara pealt lisasummade lisamine on analoogne punktis 3.1 kirjeldatuga. Erinevus on selles, et minnakse otse põhivara kaardi Lisasummade sakile ja topeltklikiga valitakse seotud ostuarve (kui selline on olemas).

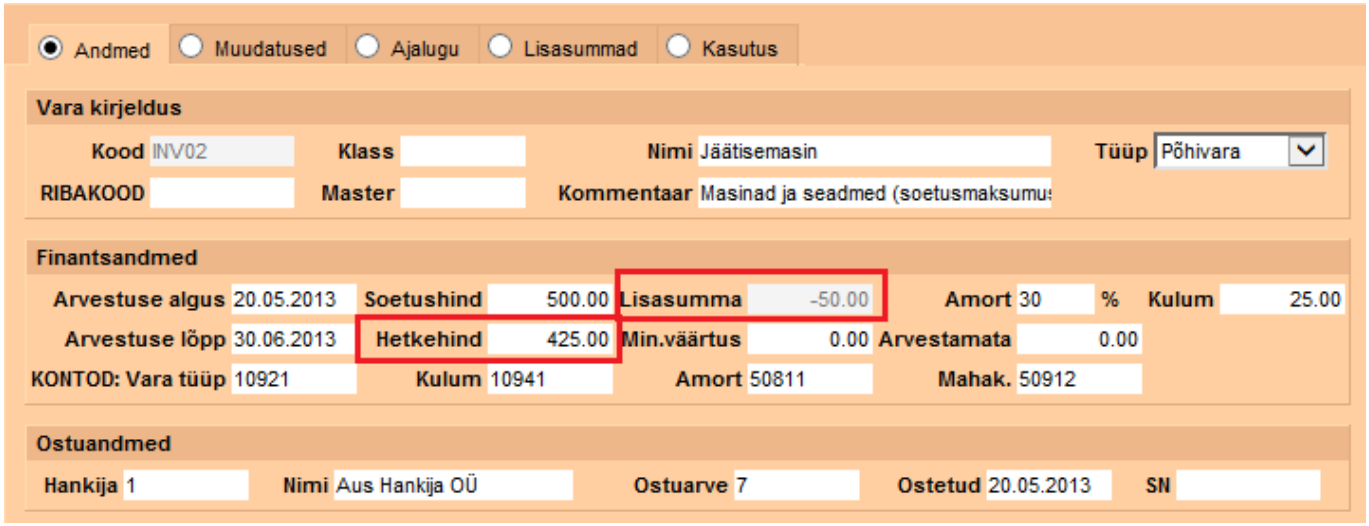
Kui põhivara ümberhindamisega ei ole ühtegi ostuarvet seotud, siis see lahter jäetakse tühjaks.

5.3 Negatiivsed lisasummad

Põhivara kaardile sisestatavad lisasummad ei pea olema ainult positiivsed. Negatiivsete summade puhul sisestatakse summa miinusmärgiga (näiteks -100). See vähendab hetkehinda. Ka igakuise amortisatsiooni summa väheneb, kuna seda hakatakse arvestama vähendatud summalt.

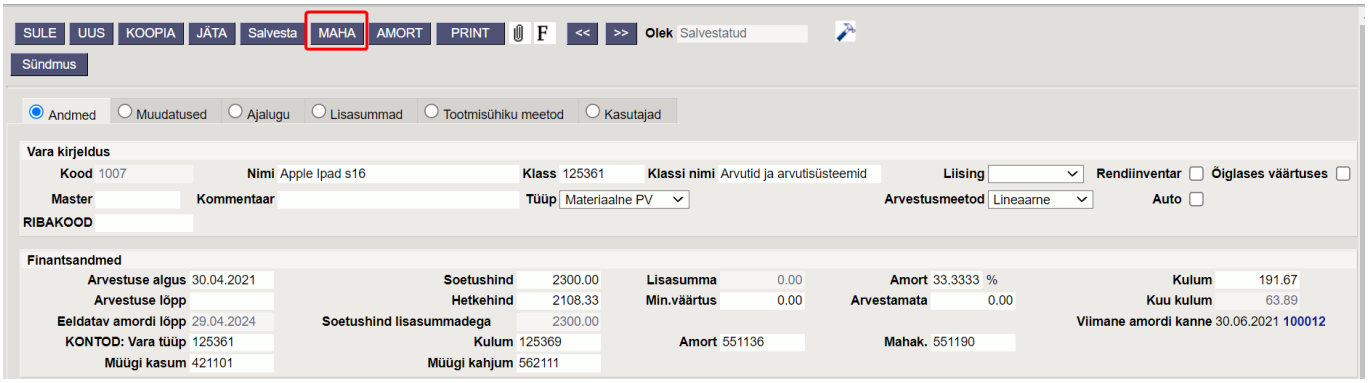
Varasemalt tehtud amordikandeid lisasummade sisestamine ei muuda, lisasummad hakkavad kehtima alates Teie märgitud kuupäevast (lahter Aeg) ja mõjutavad ainult uusi kandeid. Juhul kui lisasummat on vaja minevikku sisestada, kuid amort on juba arvestatud, tuleb need amordikanded enne koos ajalooga kustutada ja siis uuesti teha.

6. Põhivara mahakandmine, müük ja lattu võtmine

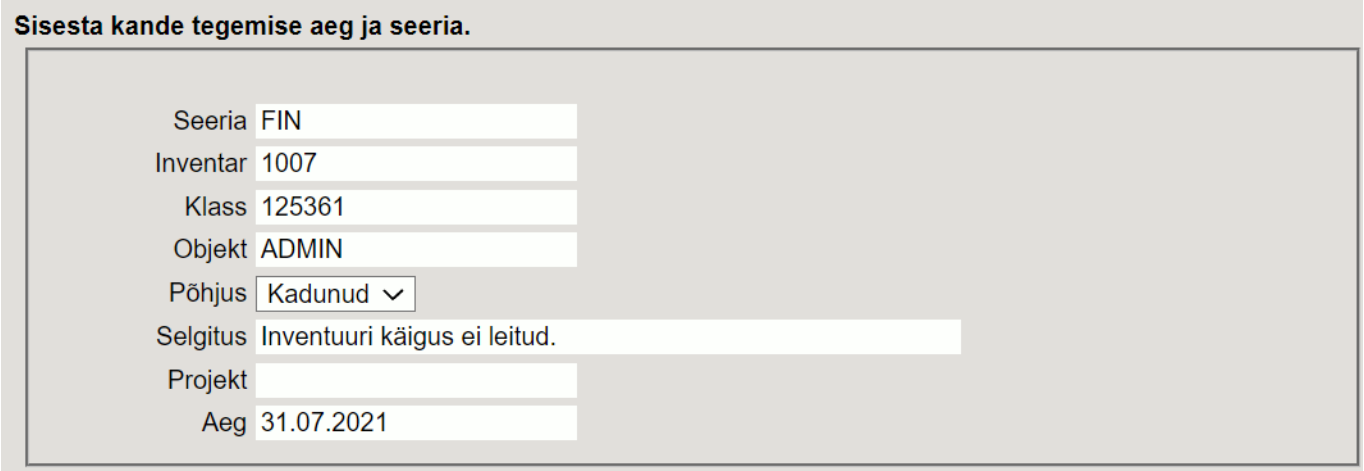
Põhivara mahakandmisel on võimalikud variandid

- Põhivara kantakse maha
- Põhivara müüakse ja seetõttu kantakse maha
- Põhivara võetakse lattu arvele ja sellepärast kantakse maha

6.1. Põhivara mahakandmine

Põhivara maha kandmiseks vajuta vastava põhivara kaardil MAHA nuppu:

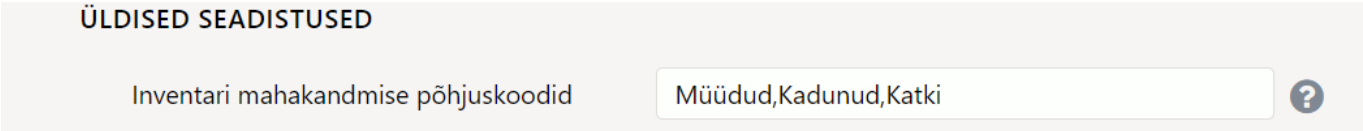

Avanenud vaheaknas saab määrata mahakandmise kande parameetrid:

- **Seeria** - dokumendi seeria, millesse mahakandmise kanne luuakse. See väli on tavaliselt vaikimisi seeriaga täidetud
- **Vara** - mahakantava vara kood
- **Klass** - Põhivara kaardil olev vara klass
- **Objekt**- objekt, mis lisatakse kande kulu või tulu poolele
- **Põhjus** - eelseadistatud valik
- **Selgitus** - vaba tekst, mis asetub mahakandmise kandele ja põhivara kaardile
- **Projekt** - projekt, mis lisatakse kande kulu või tulu poolele
- **Aeg** - mahakandmise kande aeg

Mahakandmise aeg ei saa olla varasem, kui viimane finantskanne, mis vastava vara kohta on loodud (kulumi- või arvele võtmise kanne);

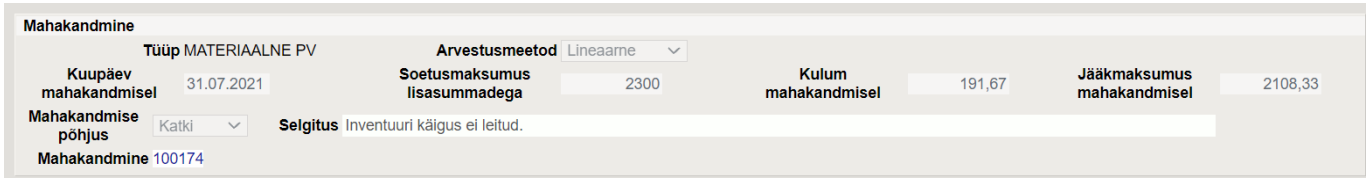
Põhjuste nimekirja saab eelseadistada süsteemiseadistuses:

OK nuppu vajutamisega tekitakse mahakandmise kanne:

Põhivara kaardile tekib mahakandmise blokk

- **Tüüp**: enne mahakandmist põhivara tüüp
- **Arvestusmeetod**: amortisatsiooni arvestusmeetod mis oli kasutusel
- **Kuupäev mahakandmisel**: mahakandmise kuupäev
- **Soetusmaksumus lisasummadega**: mahakandmise hetkel põhivara kogu soetusmaksumus
- **Kulum mahakandmisel**: mahakandmise hetkel akumuleeritud kulum
- **Jääkmaksumus mahakandmisel**: mahakandmise hetke maksumus
- **Mahakandmise põhjus**: mahakandmise loomisel märgitud põhjus
- **Selgitus**: mahakandmise loomisel märgitud selgitus, saab muuta ka hiljem
- **Mahakandmine**: avab mahakandmise finantskande

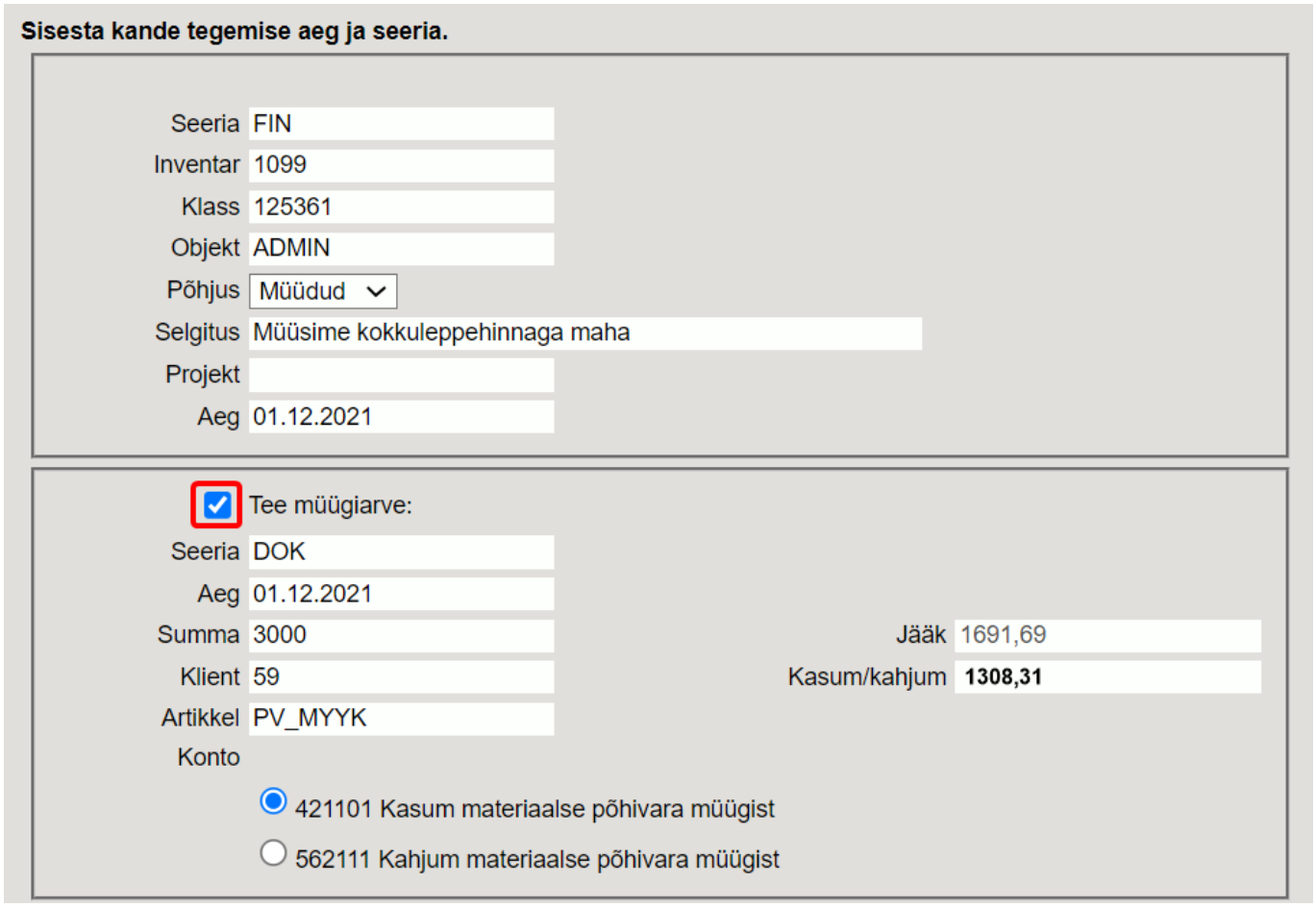
6.2. Põhivara müük

Põhivara müügi korral koostatakse põhivara mahakandmine ning luuakse müügiarve.

Vara kaardil vajuta **MAHA**

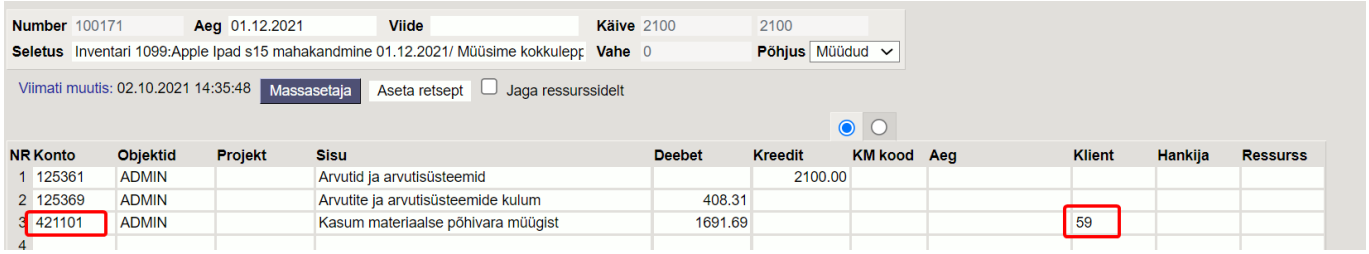

Tekib mahakandmise vaheaken - täida mahakandmise väljad ning müügiarve koostamise väljad:

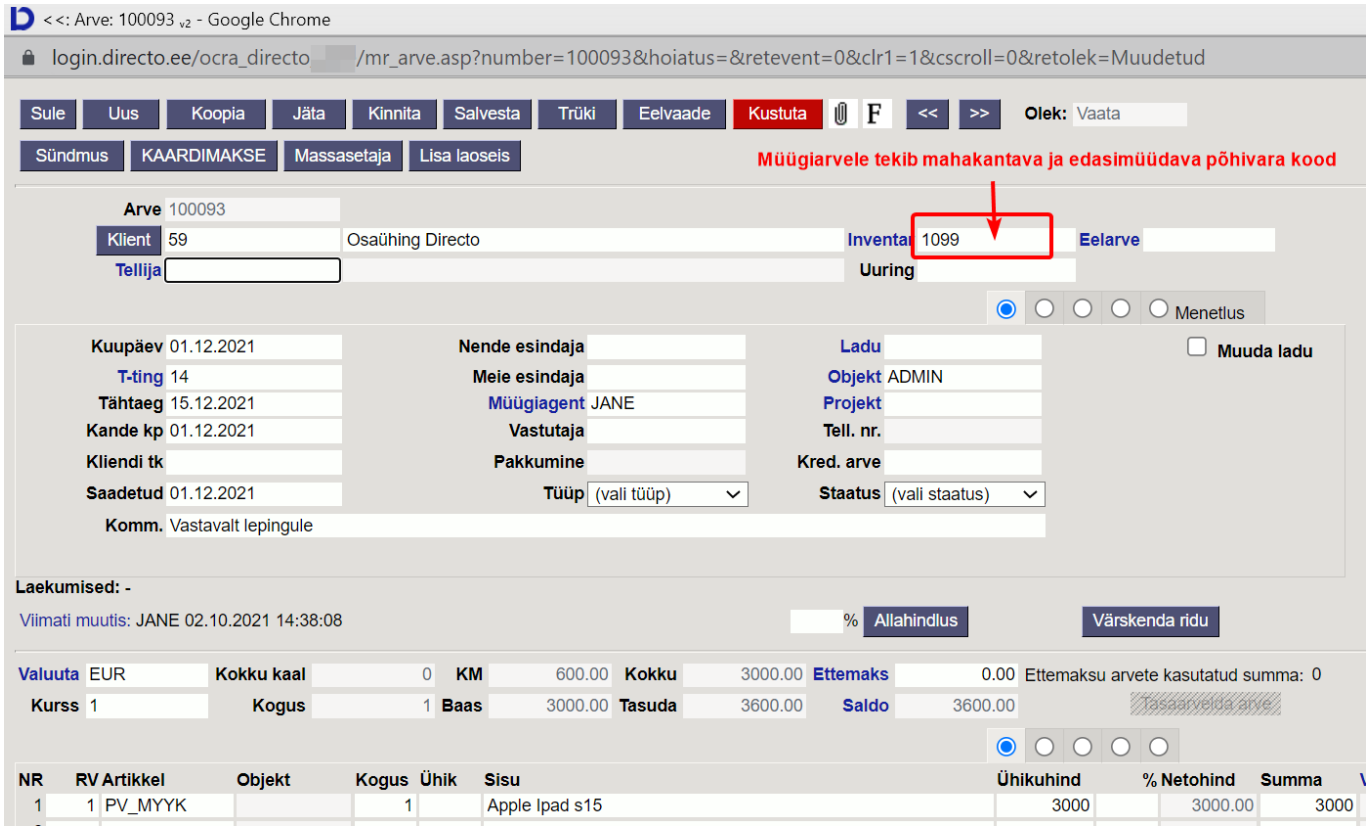

- **Tee müügiarve** - aktiveeri, et luua automaatselt müügiarve
- **Seeria** - vali müügiarve seeria
- **Aeg** - vali müügiarve aeg
- **Summa** - põhivara müügisumma
- **Jääk** - põhivara jääkmaksumus müügi hetkel
- **Klient** - kliendikood, kellele müüakse põhivara
- **Kasum/kahjum** - kasum, kahjum müügihetkel
- **Konto** - näitab vastavalt kas saadakse kasumit või kahjumit põhivara müügil

Mahakandmise finantskanne

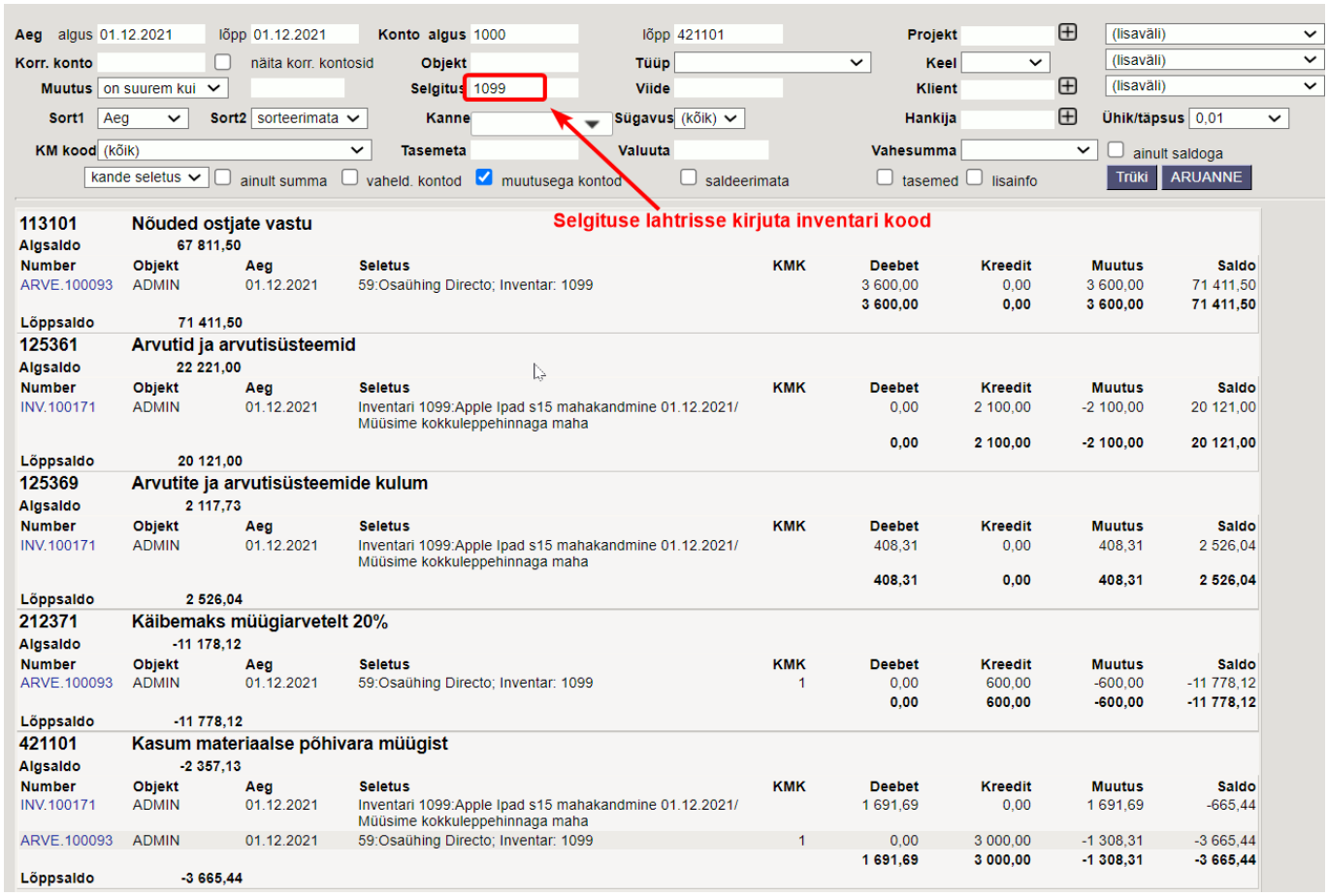
Automaatselt luuakse müügiarve

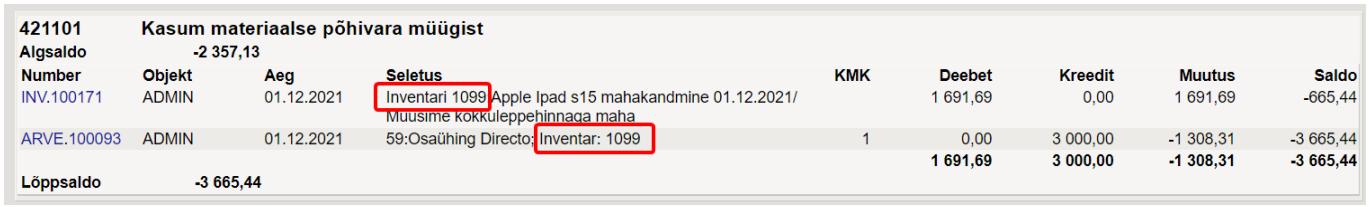
Müügiarve kinnitamisel tekib kanne

Kõik põhivara müügiga seotud kanded pearaamatus :

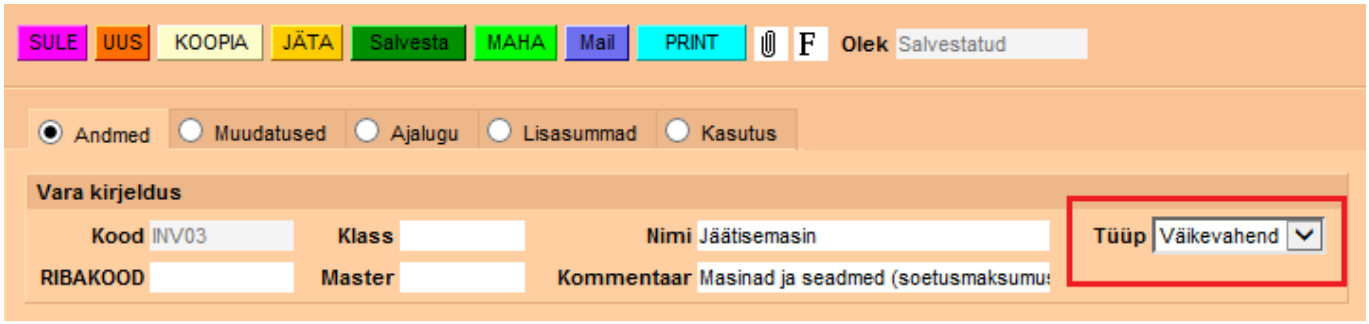
Põhivara müügi info salvetub kande seletusele. Pearaamatu aruandes näeb kasumi infot

7. Põhivarakaardi kustutamine

Juhul kui põhivarakaart sai ekslikult loodud ja seda ei saa muuta (vale kood, põhivara sai topelt sisestatud jne) ning põhivaraga pole veel seotud ühtegi amordikannet, siis selle kustutamiseks on vaja läbida järgmised sammud.

Põhivara tüübiks valitakse „Väikevahend“. Vajutatakse `Salvesta` 2 korda.

Peale salvestamist ilmub kaardile Suletuks panemise võimalus. Siia panna linnuke ja salvestada põhivarakaart.

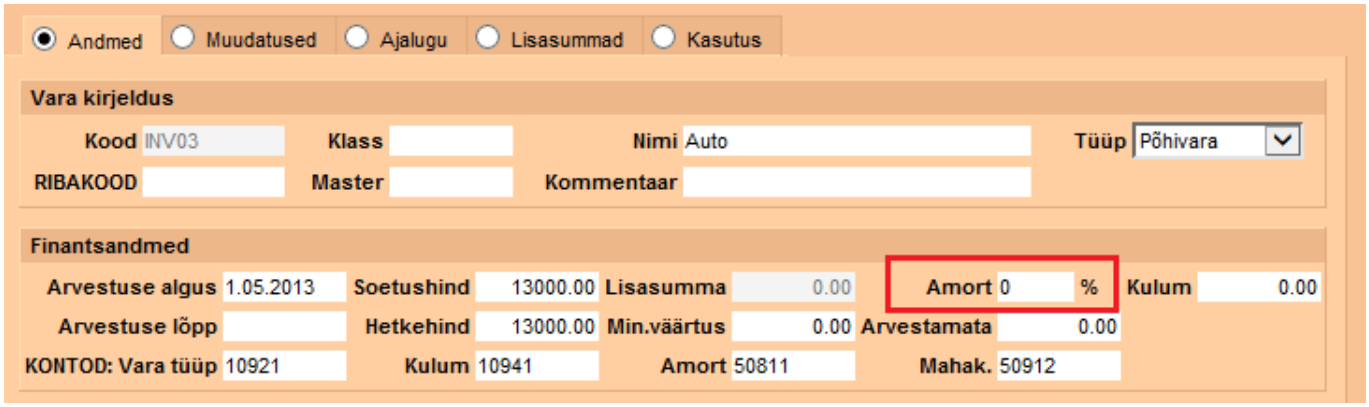

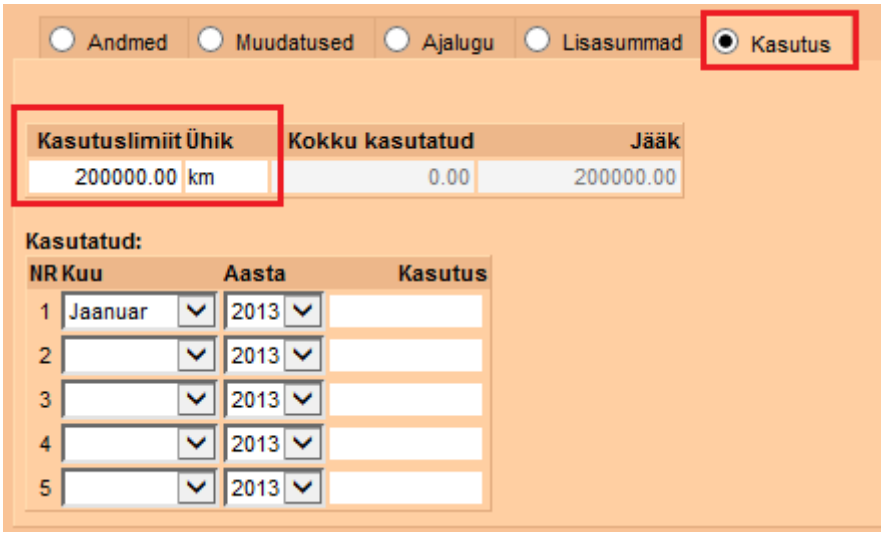
Peale salvestamist tekib põhivara kaardile nupp `Kustuta`, mille abil saab põhivara kaardi kustutada.

8. Tootmisühiku meetod (endine Kasutusepõhine amortisatsiooni arvestus)

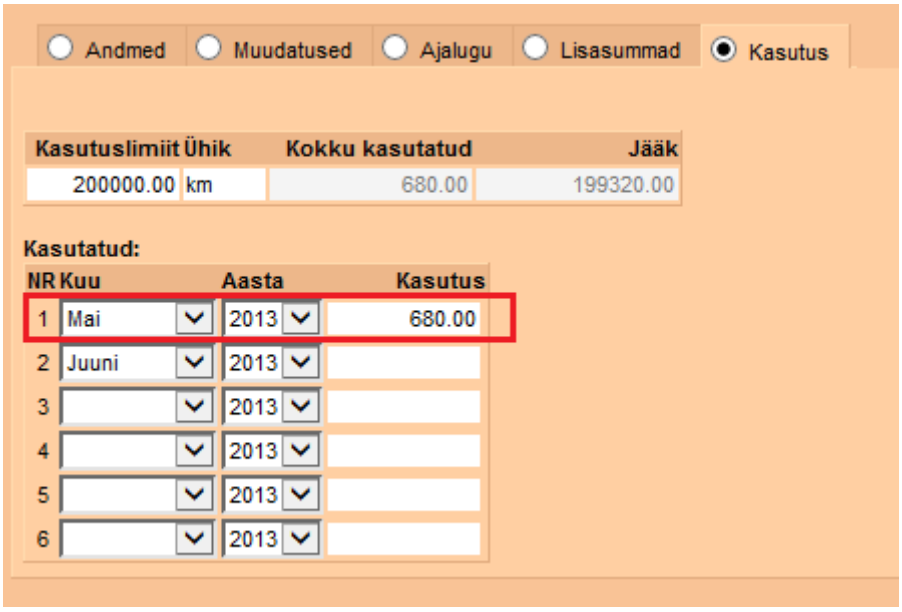
Juhul kui amortisatsiooni hakatakse arvestama mitte igakuiselt vaid tootmisühiku meetodit kasutades (end kasutusepõhiselt), siis põhivara üldandmete alla ei sisestata aasta amortisatsiooni määra, vaid määratakse kasutuslimiit sektsioonis „Tootmisühiku meetod“ (endine „Kasutus“).

Tegemist võib olla auto ja kilomeetritega või põhivara amortiseerub töötatud tundide kaupa jne.

Igakuiselt tuleb märkida kui palju põhivara on kasutusel olnud.

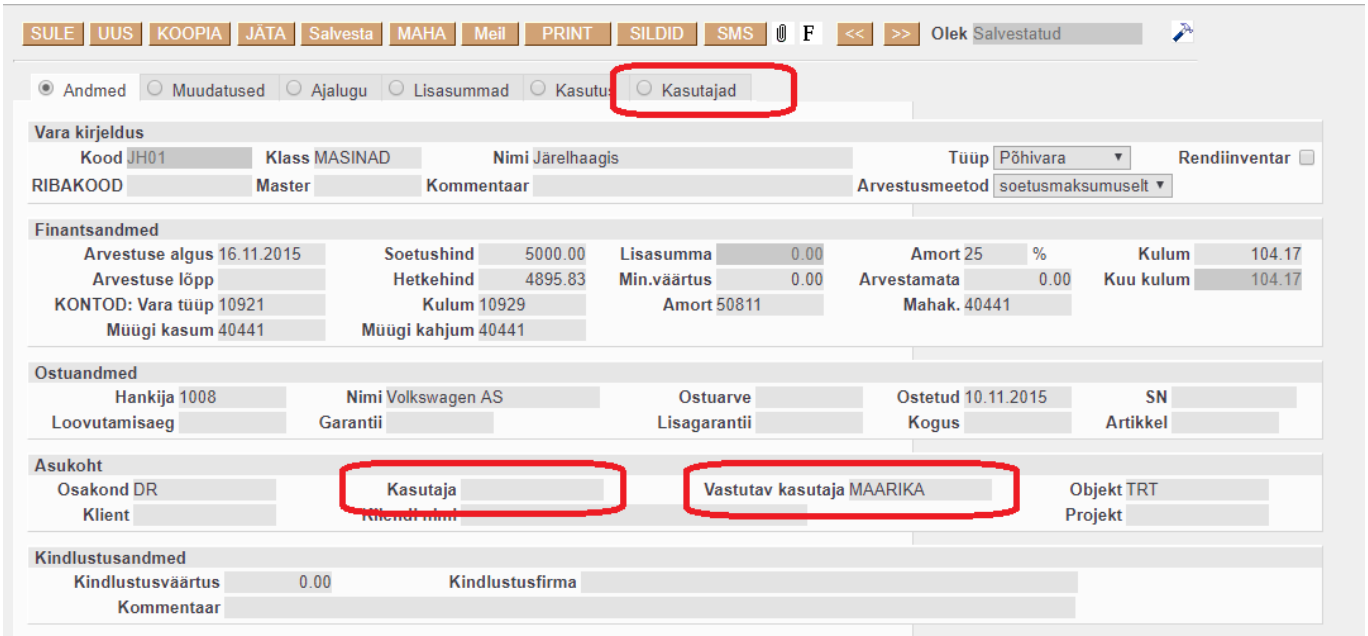
Amordikande tegemisel võetakse arvesse kogu kasutuslimiit ja kui palju põhivara oli sellel kuul kasutusel. Sellest lähtuvalt arvutatakse amortisatsiooni protsent ja summa valemil:

```
(kuu kasutus / kasutuslimiit) * soetusmaksumus
      (680 / 200 000) * 13 000 = 44.20
```


9. Kasutajate haldus

Vara saab siduda kasutajatega eesmärgiga omada ülevaadet, kelle käes vastav vara on või kes selle eest vastutab. Kasutajate haldus toimub vara põhilehel olevate väljade **Kasutaja** ja **Vastutav kasutaja** või saki **Kasutajad** abil:

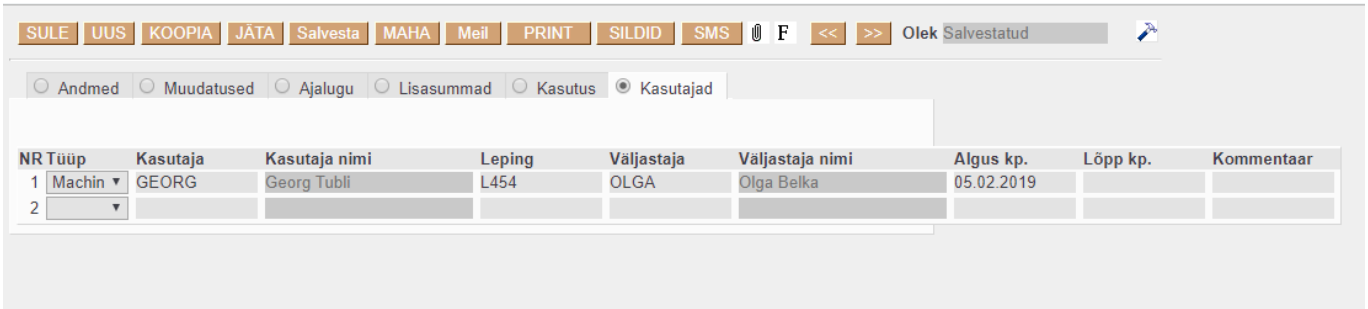

9.1 Lihtne kasutajate haldus

Lihtsamat kasutajate haldust saab organiseerida väljadele **Kasutaja** ja **Vastutav kasutaja** abil. Nendesse väljadesse saab asetada Directo personaliregistrist isikuid, kes siis vastavalt kasutavad või vastutavad antud vara eest.

9.2 Põhjalikum kasutajate haldus

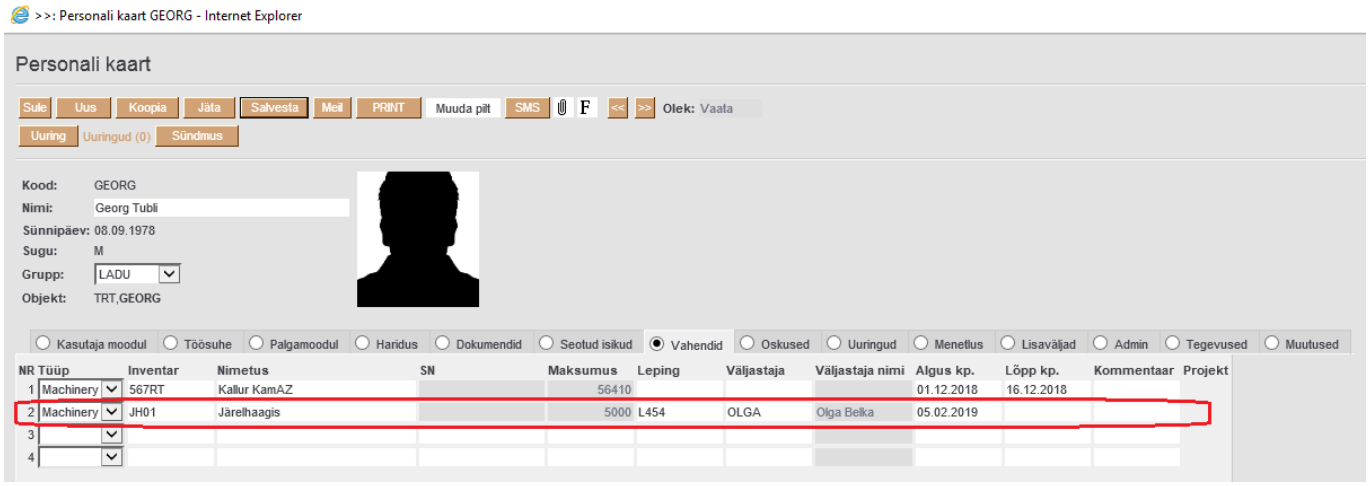
Põhjalikum ja võimalusterohkem kasutajate haldus toimub vara saki **Kasutajad** ning personalikaardi saki **Vahendid** abil. Täpsemalt - vara kaardi sakil **Kasutajad** näidatakse, saab muuta ning lisada personalikaardi saki **Vahendid** ridu.

Tüüp- vara tüüp Personalimoodulis. Valik rippmenüüst. Seadistamist vaata: Inventari ja personali vahendite seos;
Kasutaja- valik kasutajate tabelist. Asetub kood;
Kasutaja nimi- näidatakse kasutaja nime (peale salvestamist), muuta ei saa;

Leping- dokument, mille alusel vara kasutajale väljastati. Tekstiväli. Ei ole kohustuslik;
Väljastaja- valik kasutajate tabelist. Asetub kood;
Väljastaja nimi- näidatakse nime (peale salvestamist), muuta ei saa;
Algus kp.- vara kasutajale väljastamise kuupäev;
Lõpp kp.- vara tagastamise või vastutuse lõppemise kuupäev;
Kommentaar- selgitav tekst. Ei ole kohustuslik.

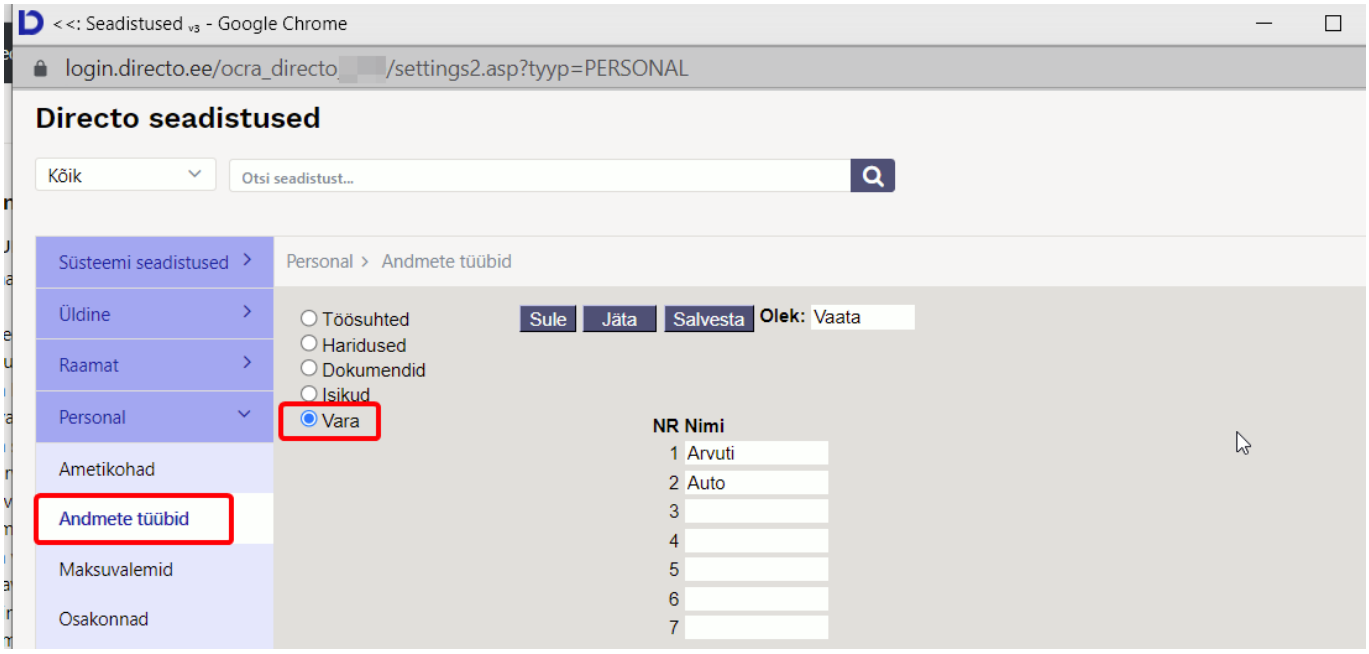
Seega, kui Kasutajate saki kaudu lisada varakaardile kasutaja, siis on see koheselt ka vastava isiku personalikaardi sakis Vahendid:

9.2.1 Seadistamine ja kasutusvõimalused

Vara ja personali vahendite seos

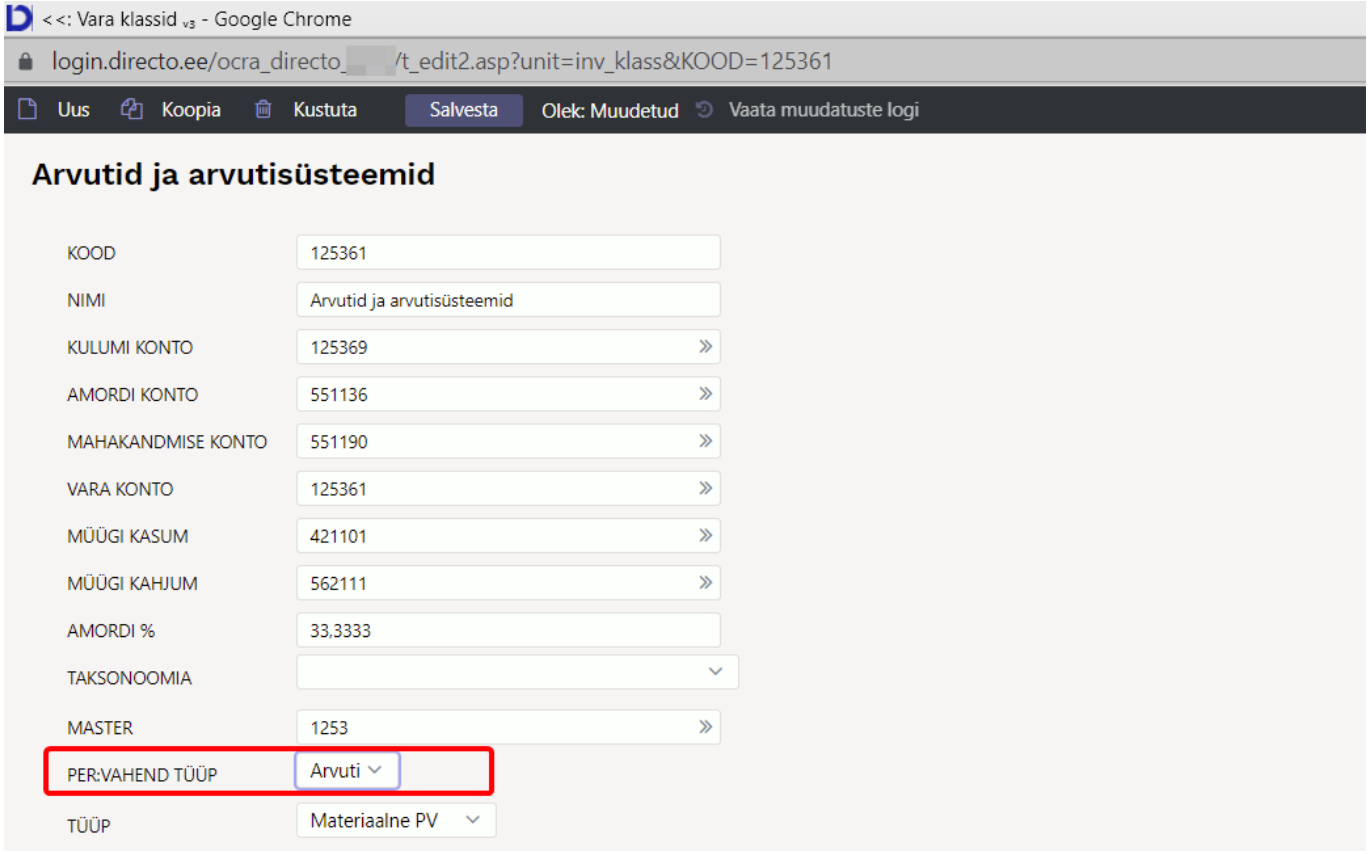
Selleks, et saaks personalikaardi saki **Vahendid** ridadele salvestada vara ridu, on vaja häälestada vahendite **Tüübid**. Vahendite tüüpide loend luuakse `Seadistused → Personali seadistused → Andmete tüübid → Vara`:

Sellesse tabelisse luuakse nimekiri varade gruppidest nii nagu me soovime neid süstematiseerida Personalimoodulis. See nimekiri ei pea otseselt kattuma vara klasside loendiga.

Personalikaardi vahendite alla ei saa salvestada vahendi tüübita ridu. Täpsemalt loe Personalimooduli juhendist.

Vara klassile valitakse omakorda, millisele Personalimooduli vahendi tüübile antud klass vastab:

Seadistus: Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaaegselt

`Seadistused → Vara seadistused → Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaaegselt`: määrab, kas kasutajate sakis saab olla mitu lõpu kuupäevata rida korraga või mitte. Ehk teisisõnu, kas saab olla mitu kasutajat samaaegselt. Seadistuse valikud on jah; ei:

Jah- uue kasutaja lisamisel tabelisse „suletakse“ eelmise kasutaja rida ja selle lõpukuupäevaks määratakse automaatselt uue kasutaja alguskuupäevast ühe päeva võrra väiksem kuupäev:

Muuta ja kustutada saab ainult viimast rida (eelmiste kasutajate read on nö lukus). Kui viimane rida kustutada, siis muutub aktiivseks reaks ja muudetavaks sellest eelmine. Ühtlasi eemaldatakse sellelt lõpu aeg.

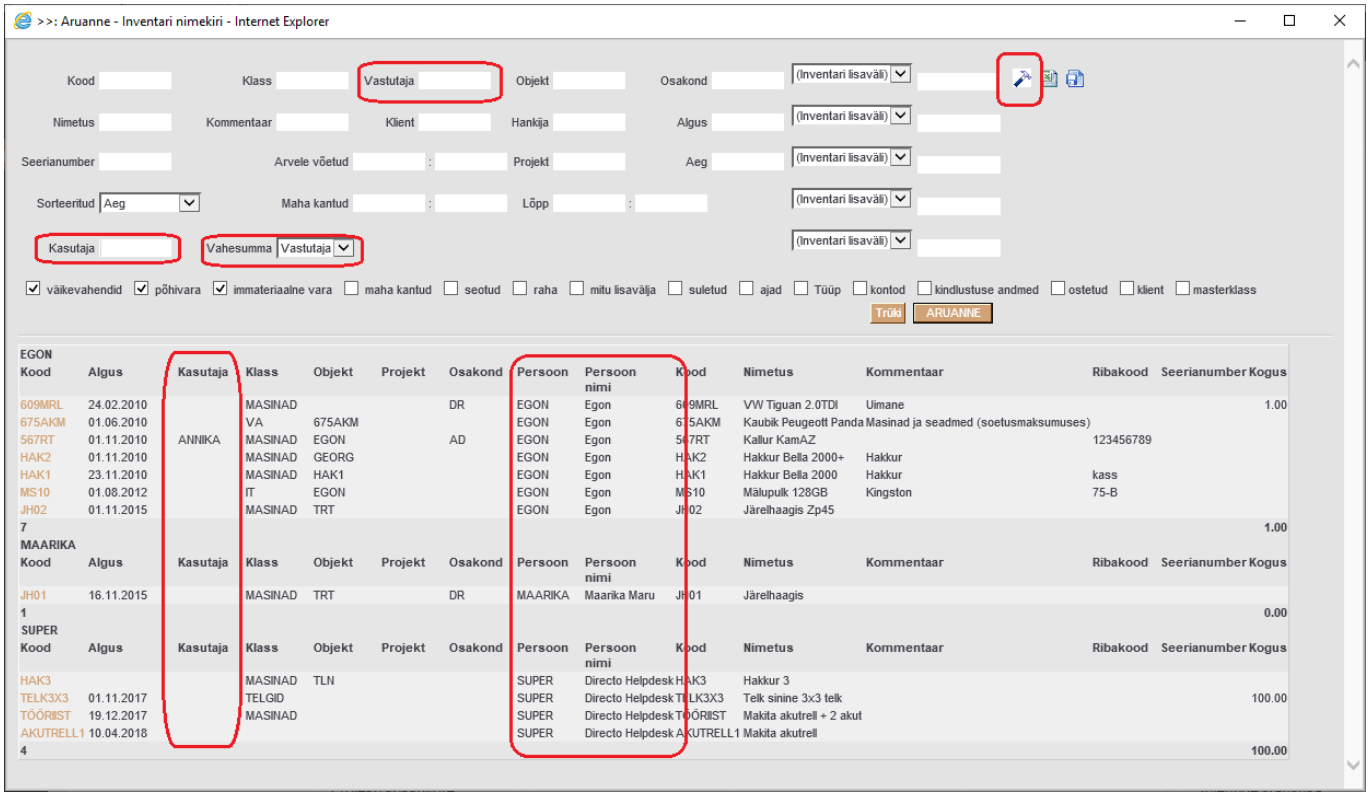
Ei- kõik read on vabalt muudetavad. V.a kohustuslikud väljad peavad olema täidetud (Tüüp, Kasutaja, Algus). See tähendab, et varal on mitu samaaegset kasutajat ning selle vara kirje on mitme personali kaardi peal.

Süsteemi seadistus: Vara ja töötaja seos

Määrab kumba välja (kasutaja või vastutaja) vara kaardil uuendatakse automaatselt, kui kasutajate sakile lisatakse uus kasutaja (väli on lukus ja käsitsi muuta ei saa). See tähendab, et valitud väljal (kasutaja või vastutaja) on alati hetkel aktiivne kasutaja või vastutaja. Valikud **kasutaja** ja **vastutaja** on mõeldud kasutamiseks, kui süsteemi seadistus **Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaaegselt** = **Jah**.
Valik **Puudub** on mõeldud kasutamiseks, kui süsteemi seadistus **Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaaegselt** = **Ei** ja siis saab välju Kasutaja ja Vastutav kasutaja muuta vabal valikul.

9.3. Aruandlus

Kehtiva kasutaja või vastutaja järgi saab pärida aruandeid **Vara nimekiri** ja **Vara kulum**. St. aruanded arvestavad seda kasutajat/vastutajat, mis on vara põhilehel. Seetõttu on mõistlik sisse lülitada süsteemi seadistus **Vara ja töötaja seos** selliselt, et Kasutajate saki aktiivne kasutaja oleks ka põhilehel kehtiv kasutaja või vastutaja.

10. Autode erisoodustuse arvutamine

Directos on võimalik automaatselt arvutada autode erisoodustuse makse ning KMD-l kajastatavat autode arvu. *Tööandja omandis või valduses oleva sõiduauto töö-, ameti- või teenistusülesannete või tööandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks kasutamise võimaldamisel on erisoodustuse hind 1,96 eurot sõiduauto liiklusregistris märgitud mootori võimsuse ühiku (kW) kohta kuus. Üle viie aasta vanuse sõiduauto puhul on erisoodustuse hind sõiduauto mootori võimsuse ühiku (kW) kohta 1,47 eurot.*

Erisoodustuse maksud arvutatakse kalendrikuu täpsusega. Näiteks sõiduauto (90kW) algne registreerimine on 10.01.16 ja maksustamisperiood on jaanuar 2021, siis loetakse auto üle 5a. vanuseks ja erisoodustuse hinnaks tuleb 132,30. Kui auto algne registreerimine on 10.02.16, siis tuleks jaanuaris 2021 erisoodustuse hinnaks 176,4.

10.1. Seadistamine

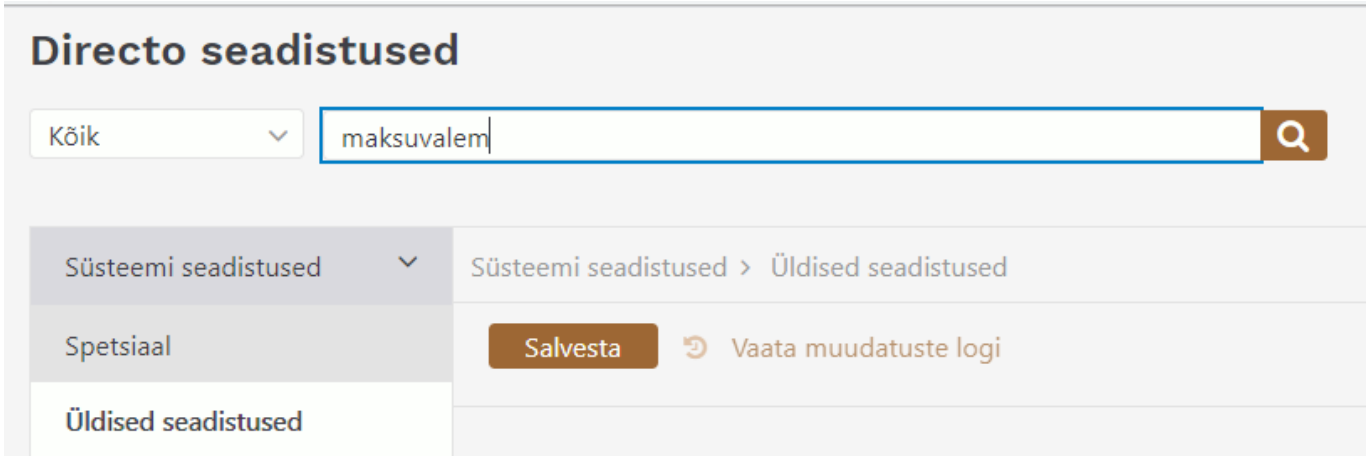
Kõik autod, millele arvutatakse auto erisoodustusmaksu, peavad olema **põhivara klassiga** sest arvutus toimub **Vara kulumi** aruande peal.

10.1.1. Kasutatud kontod

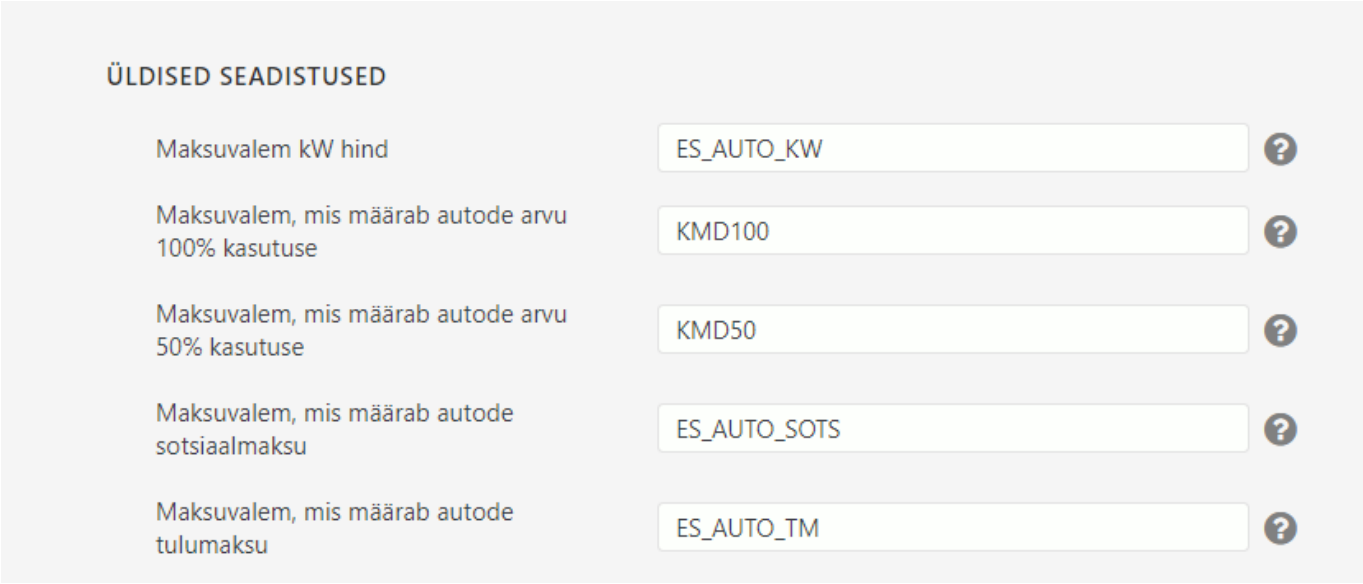
Konto nr	Konto nimetus	Tüüp
528301	Erisoodustuste tulumaksukulud	Kulud
528401	Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	Kulud
212305	Auto erisoodustusmaksu sotsiaalmaksu võlg	Võlad
212312	Autode erisoodustuse tulumaks - maksuvõlg	Võlad
931101	Ainult ettevõtluses kasutatvate autode arv KMD 5.3.	Bilansiväline
931102	Osaliselt ettevõtluses kasutatvate autode arv KMD 5.4.	Bilansiväline
931109	Autode arvu tasakaalustaja	Bilansiväline
932101	Autode erisoodustuse baashind	Bilansiväline
932109	Autode erisoodustuse baashinna tasakaalustaja	Bilansiväline

10.1.2. Süsteemi seadistused

Esmalt tuleks lisada süsteemi seadistuse otsingusse sõna „maksuvalem“.

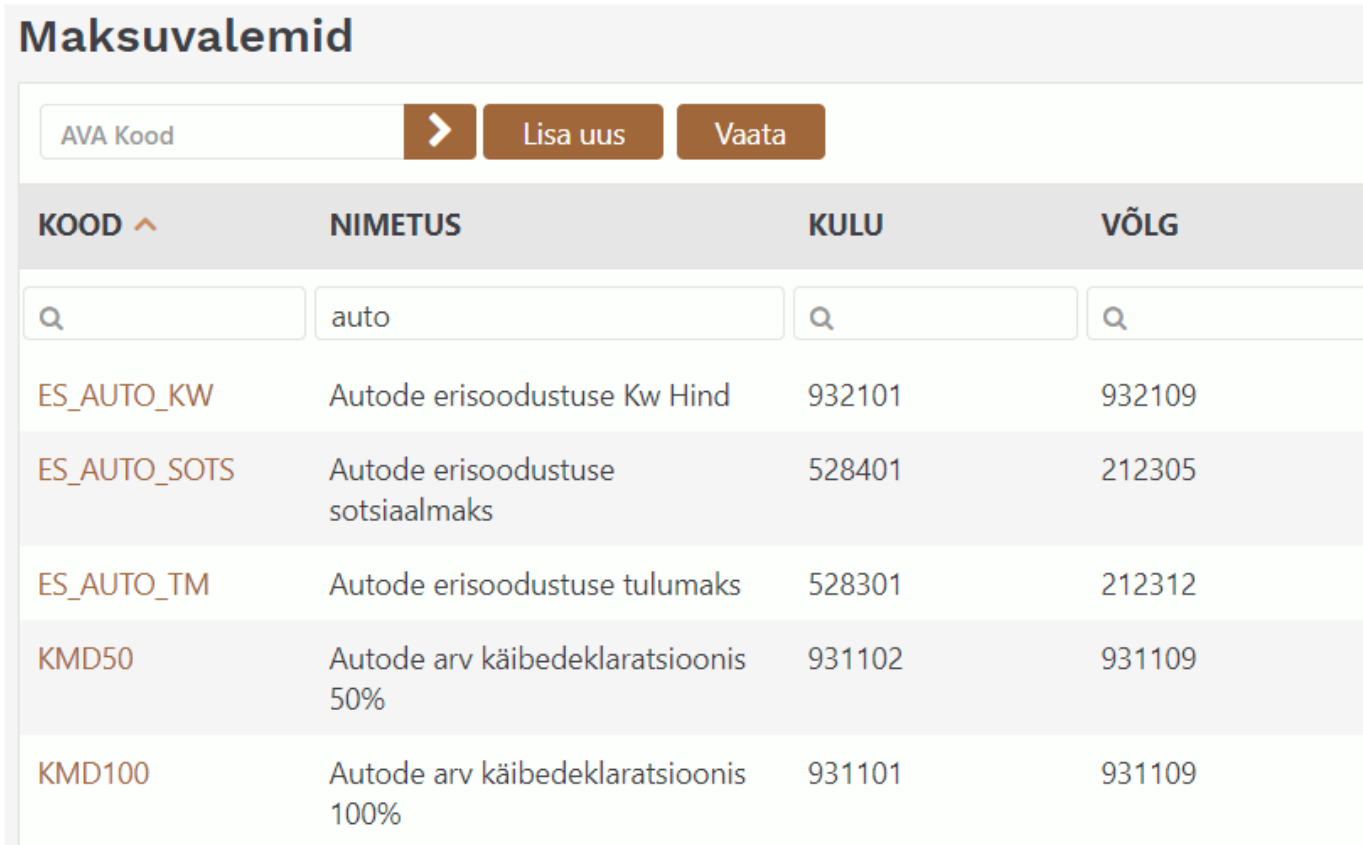
Seejärel täita autode erisoodustuse maksuvalemid, kasutades näites toodud koode.

Erisoodustuse kanne lukustab auto andmed - valikud EI/JAH. JAH valikuga - peale esimest erisoodustuskande arvutamist muutuvad autoga seotud andmeväljad mitteaktiivseks, et ei saaks andmeid ekslikult üle kirjutada. Kirjutada saab ainult väljale „Kehtiv kuni“.

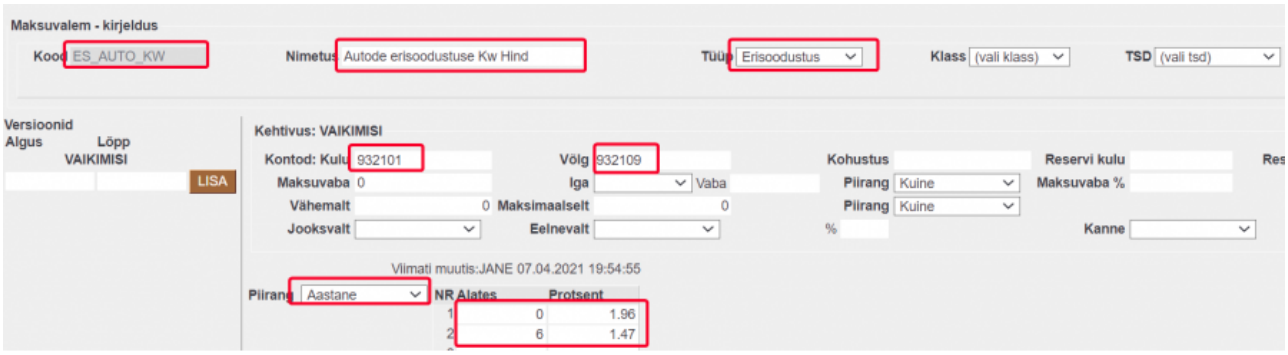
10.1.3. Personali seadistused -> maksuvalemid

Andmebaasi tuleb luua järgmised maksuvalemid:

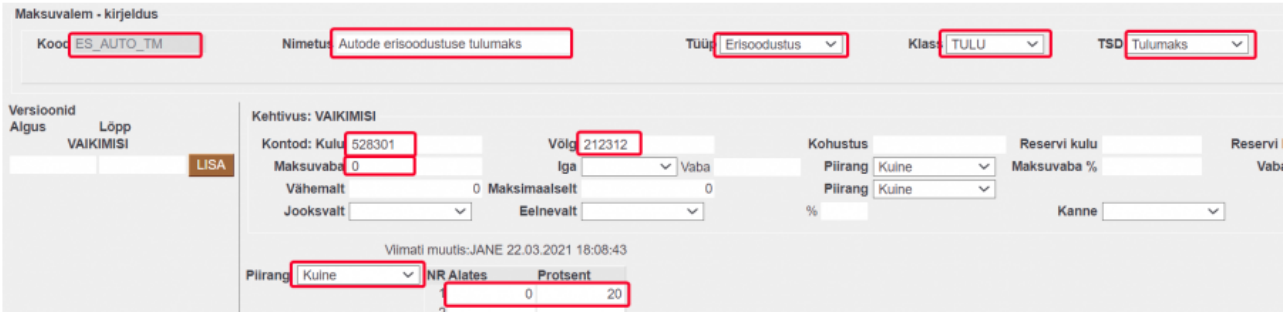

KOOD	NIMETUS	KULU	VÕLG
	auto		
ES_AUTO_KW	Autode erisoodustuse Kw Hind	932101	932109
ES_AUTO_SOTS	Autode erisoodustuse sotsiaalmaks	528401	212305
ES_AUTO_TM	Autode erisoodustuse tulumaks	528301	212312
KMD50	Autode arv käibedeklaratsioonis 50%	931102	931109
KMD100	Autode arv käibedeklaratsioonis 100%	931101	931109

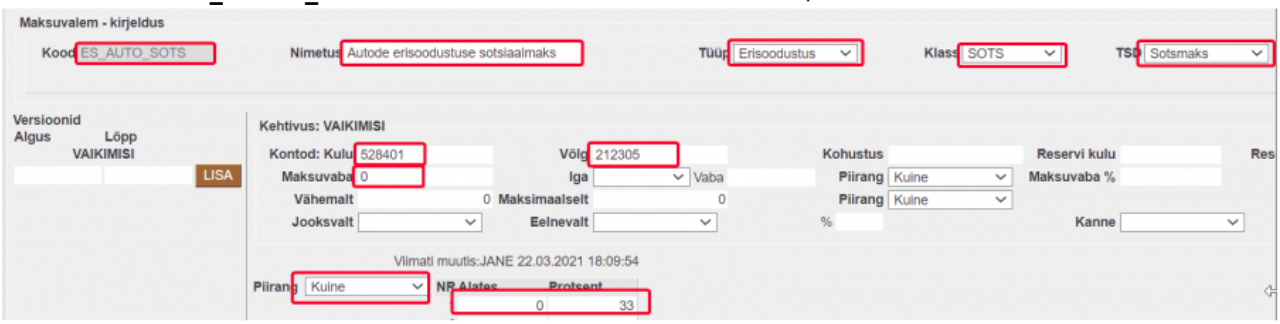
- Maksuvalem **ES_AUTO_KW** määrab auto kW hinna vastavalt auto vanusele;

- Maksuvalem **ES_AUTO_TM** määrab autode tulumaksu;

- Maksuvalem **ES_AUTO_SOTS** määrab autode sotsiaalmaksu;

- Maksuvalem **KMD50** arvutab KMD50 autode arvu;

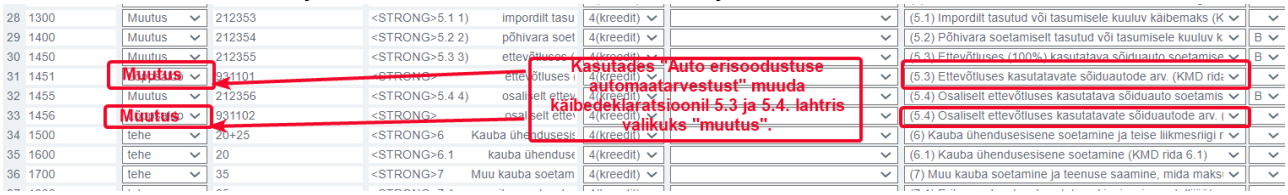

- Maksuvalem **KMD100** arvutab KMD100 autode arvu;

10.1.4. Raamatu seadistused -> Käibedeklaratsioon

- Käibedeklaratsiooni kirjelduses muuda ära ridade 5.3 ja 5.4 ridade tüübiks „muutus“.

11. Auto info sisestamine

Autode info sisestatakse Raamat→Dokumendid→Vara kaardile. Auto erisoodustuse info sisestatakse eraldi „Autoerisoodustuse andmed“ infoblokki, mis tuleb nähtavale valides linnukese **„Auto“**.

Seejärel tuleks ära täita autode andmed:

- **Auto esmane registreerimine** - märge auto registreerimiskaardil;
- **Auto reg.number** - auto registreerimisnumber;
- **kW** - sõiduauto mootori võimsus kW;
- **Kasutus** - valikud 50% ja 100% ;
- **Omanik** - valikud „Tööandja“ ja „Isiklik“;
- **Kehtiv alates** - ajaperioodi algus, millest alates arvutatakse autole erisoodustusmakse;
- **Kehtiv kuni** - ajaperioodi lõpp, millest edasi lõpetatakse auto erisoodustusmaksude arvutamine.
- **Finantsandmed - Arvestuse algus** - ei saa olla hilisem kuupäev kui auto erisoodustusmaksude alguskuupäev.
- **Viimane kanne** - näitab viimast erisoodustusmaksu arvutamise kuupäeva ja kande numbrit (avaneb kande lingina).

Kui täidate Vara kaardil ainult auto erisoodustuse andmed, on vajalik täita Finantsandmed - Arvestuse algus. Kui see väli on tühi, ei tule auto aruandes nähtavale.

Kui auto on 50% ettevõtte kasutuses, siis tekivad võimalikud maksude valikud, mis on erisoodustuse arvutuste aluseks ning käibedeklaratsiooni täitmiseks.

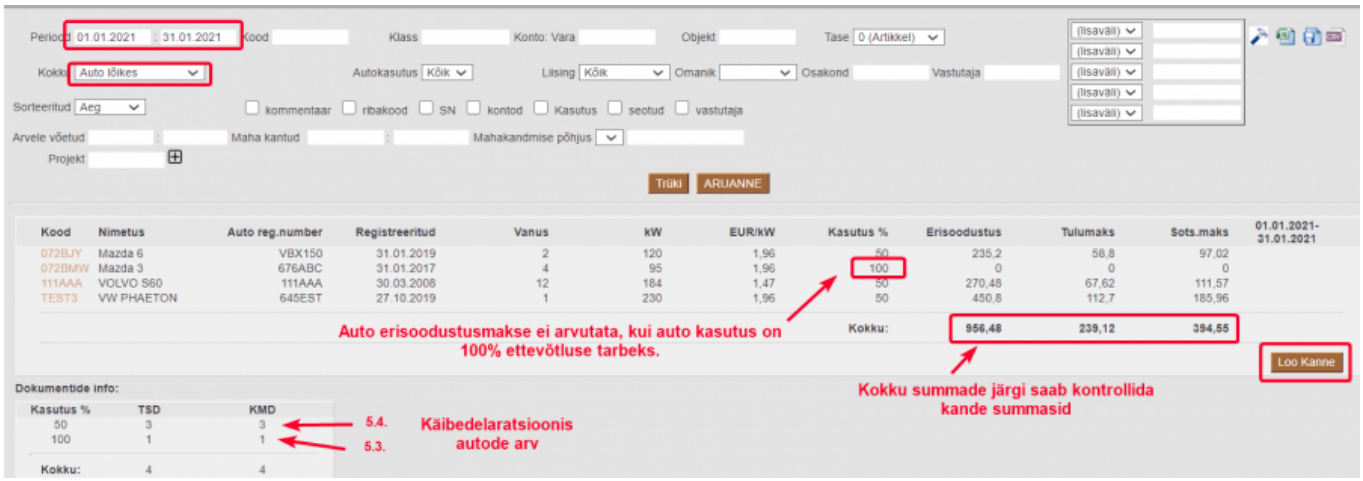
Kui auto on 100% ettevõtte kasutuses, siis tekib ainult KMD100 valik, sest erisoodustuse arvutusi ei teostata.

12. Auto erisoodustuse aruanne

Aruandlus autode erisoodustuse kohta asub Raamat→Aruanded→Vara kulum. Aruanne tekib valides

aruande Vara kulum „Kokku“ **Auto lõikes**.

Aruandesse esitatakse nende **varade** info, mille auto esmase registreerimise aeg (väli vara kaardilt) ei ole hilisem kui aruande perioodi lõpp ja vara väljadest 'Kehtiv alates' ja 'Kehtiv kuni' moodustuval perioodil on ühisosa aruande perioodiga (nimetatud algus ja lõpp võivad olla ka täitmata).

- **Kood** - Vara kood, millel on linnuke auto;
- **Nimetus** - Vara nimi;
- **Auto reg.number** - Auto registreerimismärk;
- **Registreeritud** - Varakaardi välja Auto esmane registreerimine sisu;
- **Vanus** - arvutab auto vanuse aastates lähtudes kuude arvust alates registreerimise kuust kuni aruande kuuni. St. sõltumata registreerimise kuupäevast (päevast registreerimise kuul) on see auto esimene elukuu ja aruande kuu on viimane kuu. Näiteks, kui auto oli registreeritud 28.02.2013 ja aruande kuu on 02.2018, siis auto on 61 kuud jagatud 12 = 5,0833 ehk > 5 ehk 6 aastat vana. Kui auto on sama näite puhul registreeritud 23.03.13, siis 60/12 = 5 ehk < 5 aastat vana;
- **kW** - vara välja KW sisu;
- **EUR/kW** - erisoodustuse hind võimsusühiku kohta. Leitakse maksuvalemi **ES_AUTO_KW** astmete tabelist vastavalt auto vanusele ;
- **Kasutus%** - Kas auto on 50% või 100% ettevõtte kasutuses;
- **Erisoodustus** - erisoodustuse summa (kW*EUR);
- **Tulumaks** - tulumaksu summa, mis antud auto pealt arvutatakse⇒ Erisoodustus * antud objekti lisavälja ES_TM Sisus näidatud maksuvalemi kehtiva versiooni ridade väljalt 'protsent' / (100 - see sama 'protsent');
- **Sots.maks** - sots.maksu summa, mis antud auto pealt arvutatakse⇒ (Erisoodustus + Tulumaks) * antud objekti lisavälja ES_SOTS Sisus näidatud maksuvalemi kehtiva versiooni ridade väljalt 'protsent' / 100 ;
- **TSD** - informatiivsed numbrid autode kohta mitme auto eest arvutatakse TSD makse;
- **KMD** - autode arvud, mille alusel tehakse kanded Käibedeklaratsiooni ridadele 5.3. ja 5.4.

Aruande päisesse ilmub nupp **Loo kanne**.

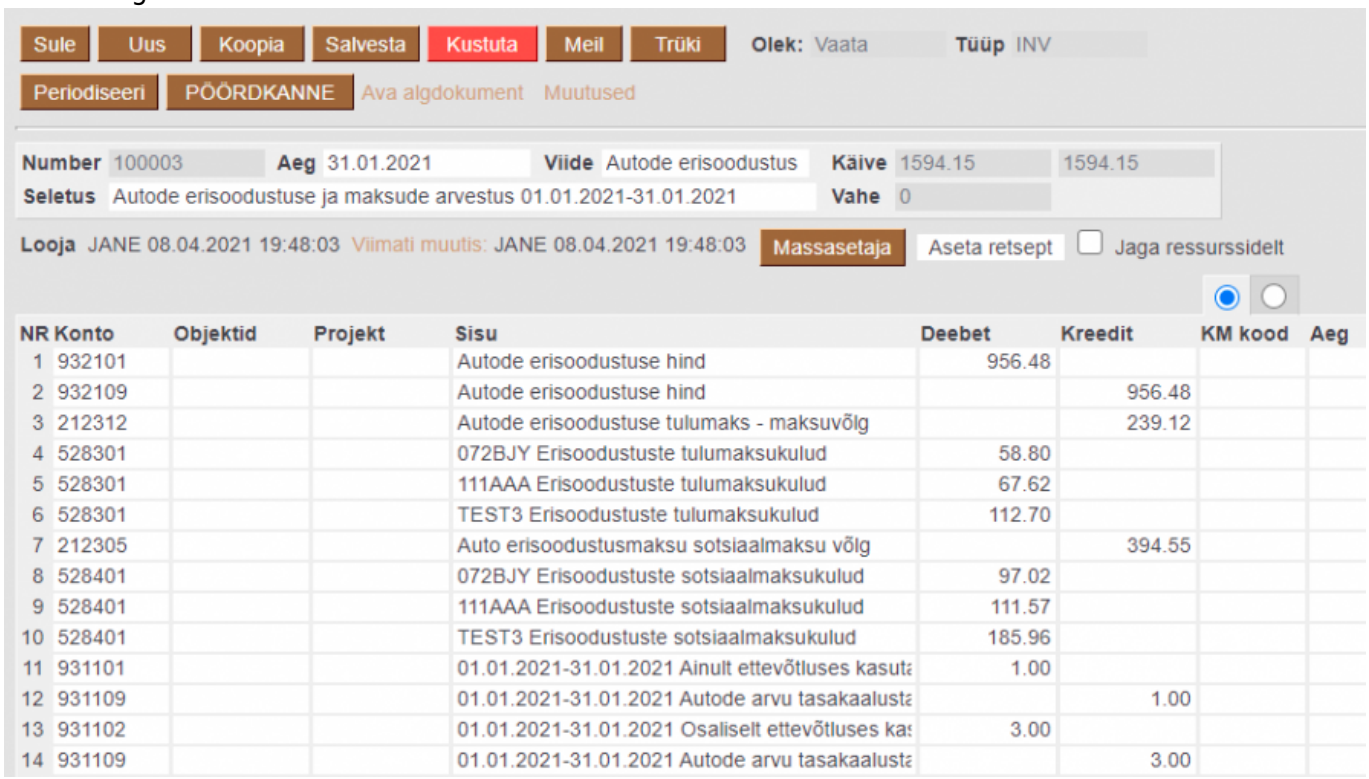
Nuppu ei ilmu, kui:

- mõnel aruandes esitatud varal on täitmata väli „Auto esmane registreerimine“;
- eelnimetatud välja järgi ei õnnestu reale arvutada auto vanust, s.t. pole märgitud kuupäev;

- mõnel aruandes esitatud varal on puudu välja KW sisu;
- periood ei ole täiskuu;
- kanne on juba olemas valitud perioodis;
- maksuvalemitel on puudu deebet- ja kreeditkontod.

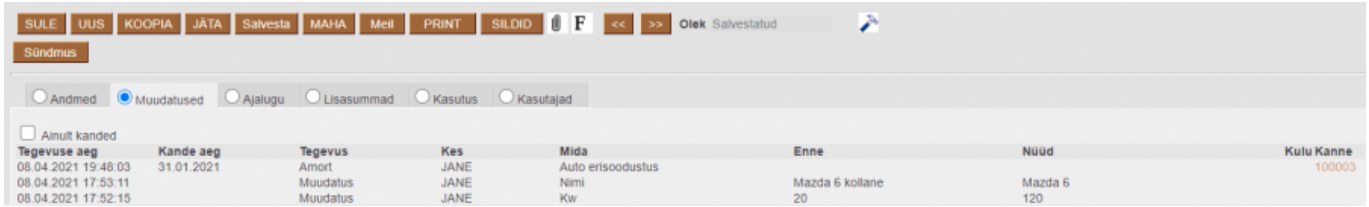
12.1. Kanne

Vajutades nuppu **Loo kanne** moodustatakse erisoodustuse maksude arvestuse ja autode koguste kanne:
Maksukulukonto read moodustatakse iga auto kohta eraldi (iga kanderea alguses on auto number), maksuvõlgnevus bilansis kontodele kantakse koondsumma.

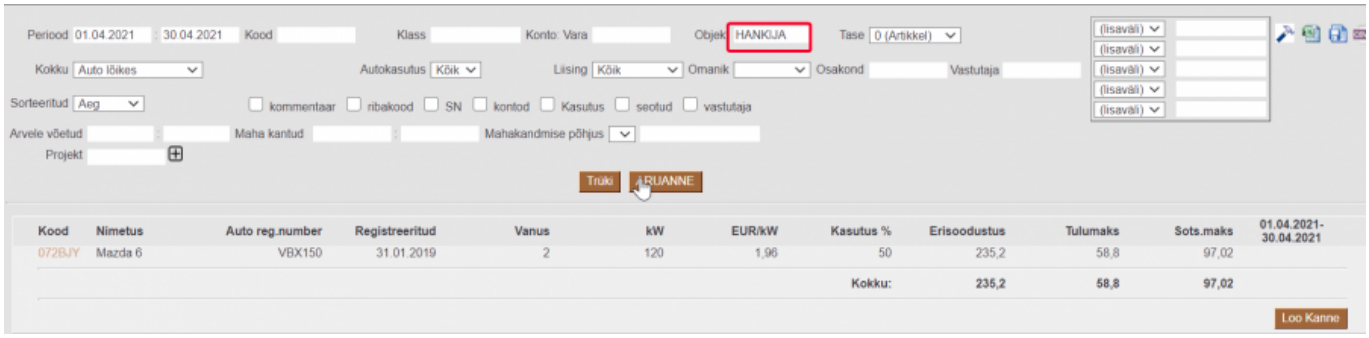
NR	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg
1	932101			Autode erisoodustuse hind	956.48			
2	932109			Autode erisoodustuse hind		956.48		
3	212312			Autode erisoodustuse tulumaks - maksuvõlg		239.12		
4	528301			072BJY Erisoodustuste tulumaksukulud	58.80			
5	528301			111AAA Erisoodustuste tulumaksukulud	67.62			
6	528301			TEST3 Erisoodustuste tulumaksukulud	112.70			
7	212305			Auto erisoodustusmaksu sotsiaalmaksu võlg		394.55		
8	528401			072BJY Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	97.02			
9	528401			111AAA Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	111.57			
10	528401			TEST3 Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	185.96			
11	931101			01.01.2021-31.01.2021 Ainult ettevõtluses kasut	1.00			
12	931109			01.01.2021-31.01.2021 Autode arvu tasakaalust		1.00		
13	931102			01.01.2021-31.01.2021 Osaliselt ettevõtluses kas	3.00			
14	931109			01.01.2021-31.01.2021 Autode arvu tasakaalust		3.00		

Antud kannet kajastatakse ka põhivarakaardil.

Objektid

- Kõik põhivarakaardil olevad objektid tekivad kulukonto kande reale;
- Kui bilansikontodele on objekti vaja, tuleb valida aruande Vara kulum **päises objekt või objektide kombinatsioon**. Sellisel juhul tekib kanne ainult valitud autode kogumile ja valitud objektid kantakse ka teistele kanderidadele.

- Kui kanne tehakse objektide valikuga, siis tuleb jälgida, et kõikide autode erisoodustusmaks on arvutatud. Selleks tuleks võtta aruanne ilma objektideta;
- Nupp „Loo kanne“ - teeb kande autodele, millel kanne on tegemata;
- Alati saab avatud perioodis kande maha kustutada ja uuesti teha.

Autode arv KMD jaoks kirjeldatakse bilansivälistele kontodele. Kontrollitakse, kas süsteemi seadistuse „Maksuvalem, mis määrab autode arvu 100% kasutuse “ lisatud maksuvalemile on lisatud võla- ja kulukonto ning varakaardil on maksuvalemi KMD50 või KMD100 valitud.

Kui valik kasutus on tühi või KMD 50/100 ei ole valitud, siis kannet selle põhivara kohta ei tehta.

Kui aruande perioodis on kanne olemas, siis on nupu **Loo kanne** asemel olemasoleva kande info. Kanne, mis vastab tingimustele, on **Viide** = 'Autode erisoodustus'.

From:
https://wiki.directo.ee/ - **Directo Help**

Permanent link:
https://wiki.directo.ee/et/yld_inventar

Last update: **2026/07/07 11:08**